

Полтавська обласна військова адміністрація
Департамент екології та природних ресурсів

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ!

Збірка есе

ПОЛТАВА 2024

Збірка есе «З Україною в серці!»

У даній збірці публікуються есе на тему захисту довкілля в рамках проведення Конкурсу есе «З Україною в серці!».

Конкурс проводився з 16 по 26 серпня 2024 року з нагоди Дня Незалежності України та з метою проведення заходів ідеології державотворення, підтримки талановитих дітей, формування дбайливого ставлення до довкілля у населення області, виховання екологічно свідомих громадян.

Організатор Конкурсу – Департамент екології та природних ресурсів Полтавської обласної військової адміністрації.

У збірці збережено авторська думка, орфографія та пунктуація.

Департамент екології та природних ресурсів Полтавської облвійськадміністрації залишає за собою право не погоджуватись з думками авторів

Департамент екології та природних ресурсів
Полтавської обласної військової адміністрації
Відділ організаційної роботи, звітності та зв'язків з громадськістю
Тел. (0532) 569508
E-mail: eko@adm-pl.gov.ua
www.eko.adm-pl.gov.ua
<https://www.facebook.com/ecoresurspoltava/>

ЗМІСТ

Автор твору	Ст.
Юлія Дубик	5
Людмила Каленіченко	6
Поліна Кривонос	8
Олександр Кирієнко	9
Івченко Поліна	10
Кирієнко Людмила	11
Федоренко Поліна	12
Лідія Середа	13
Роман Дудка	14
Кирієнко Людмила	15
Безсмертний Олександр	16
Щербакова Ангеліна	18
Сергієнко Маргарита	19
Герасимова Юлія	20
Тімченко Ігор	21
Щипочка Богдана	23
Ляшенко Вікторія	24
Ситник Маргарита	26
Добровольська Анна	28
Руденко Людмила	29
Москаленко Сергій	31
Королех Анна	33
Пархоменко Лілія	35
Мальченко Валерія	37
Ільченко Анастасія	38
Кременєва Анна	40
Холенківська Карина	42
Кудлович Анна	43
Гулак Альона	44
Бабейчик Валерія	45
Кузнєцова Поліна	47
Липовенко Олександра	48
Половенко Артем	49
Гусєва Вікторія	50
Лазько Євгенія	51

ЗМІСТ

Смирнова Віра	54
Филонич Софія	55
Требухова Анна	57
Бардалим Поліна	59
Клевчук Анна	60
Щочка Яна	61
Сорока Анастасія	62
Солоха Лариса	63
Бойко Віталій	64

Департамент екології та природних ресурсів
Полтавської обласної військової адміністрації
Відділ організаційної роботи, звітності та зв'язків з громадськістю
Тел. (0532) 569508
E-mail: eko@adm-pl.gov.ua
www.eko.adm-pl.gov.ua
<https://www.facebook.com/ecoresurspoltava/>

Упродовж багатьох років відомі українські класики передають з покоління в покоління художній опис природи рідного краю, в якому описують велич нашої природи та закликають любити її, берегти, захищати від винищення. Українські поети М.Рильський, В.Сосюра, П.Тичина та поетеса Л.Костенко на духовному рівні відчували красу рідного краю і намагалися описати її віршованими рядками.

Сьогодні для України збереження природних ресурсів та біорізноманіття є критично важливим завданням.

Рідний край – це не лише географічне місце, де ми народилися та живемо, але й частина нашої культурної та історичної спадщини. Ландшафти, річки, ліси, поля нашої країни, формують наше розуміння світу і є важливими для нашої ідентичності – українців. Збереження довкілля рідного краю допомагає підтримувати екологічний баланс, який необхідний для нормального функціонування всіх живих організмів.

Знищення природних ресурсів, забруднення повітря та води, а також руйнування екосистеми є серйозними проблемами, які вимагають термінового вирішення. Наприклад, в Україні лісозаготівля, яка не регулюється, може мати довгострокові наслідки для місцевого клімату і якості життя. У сфері сільського господарства важливо застосовувати екологічні методи ведення господарства, які зменшують використання хімічних добрив і пестицидів, потрібно підтримувати родючість ґрунтів і забезпечувати сталий розвиток сільських територій. Значний вплив на довкілля також має туризм. Екологічно відповідальний туризм, або «зелений туризм» передбачає мінімізацію негативного впливу на природу та підтримку місцевих екологічних ініціатив. Це включає в себе вибір еко-готелів, участь у програмах з відновлення природних територій і повагу до місцевих екологічних норм.

Екологічний захист рідного краю – це не лише практичні дії, такі як утилізація відходів або захист лісів і водойм, але й важливою та значущою стороною є освіта і підвищення екологічної свідомості місцевого населення. Люди повинні розуміти, як їх повсякденні звички впливають на довкілля. Сформовані екологічні звички, такі як економне використання ресурсів, енергозбереження і правильне стилізування відходів, можуть знайти позитивний ефект. Важливо виховувати у молодого покоління усвідомленість щодо збереження природи та важливість сталого розвитку. Така діяльність допоможе не тільки зберегти природну красу рідного краю, але й забезпечити його благополуччя для майбутнього покоління.

Роль громади також важлива. Місцеві ініціативи, такі як організація екологічних акцій, підтримка зелених проєктів і створення природоохоронних зон, можуть суттєво вплинути на стан довкілля. Співпраця між владою, бізнесом і громадянами сприятиме створенню ефективних рішень і зменшенню екологічного навантаження на довкілля рідного краю.

Збереження довкілля рідного краю є завданням не лише для спеціалістів чи екологічних організацій, а й справою кожного українця. Збереження природи є проявом нашої відповідальності за майбутнє нашого краю і планети загалом. Тільки спільними зусиллями, проявляючи турботу і дбайливість, ми зможемо забезпечити здорове і квітуче середовище для себе і майбутніх поколінь.

Дубик Юлія, 1990 р.н.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми
«Середня освіта (Географія)» ПНПУ імені В. Г. Короленка*

ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ РІДНОГО КРАЮ

28 серпня минулого року рашисти атакували наше селище двома ракетами. Була страшна пожежа на мирному об'єкті – олійниці. Загинули четверо людей, багато дістали поранення. Біль. Страх. Розпач. Ненависть до загарбників.

У червні цього року знову прилетіло. Цього разу поблизу стихійного смітника. Знову пожежа, знову поранені люди.

Дуже часто ми чуємо вибухи. Бачимо дим, а то і пожежу. Бо ж іде війна. Страшна, кривава. І ніхто, мабуть, зараз не підраховує, скільки викидів у атмосферу стається після кожного такого вибуху. І ми від цього нікуди не подінемося, доки не переможемо агресора.

Але не тільки війна винна в забруднення довкілля. Скільки є такого негідного, що люди на своїй землі коять! Палять бур'яни, сміття і навіть не думають про наслідки. Викидають побутові відходи, навіть дохлих свійських тварин у лісосмуги. Ці захисні лісові масиви є легенями нашого селища, у якому немає ні лісу, ні річки. Є навіть такі ділки, яким ці лісосмуги «заважають». Взимку цього року по дорозі районного центру одне таке насадження вирубали під корінь. Усе підряд. Яка така потреба в цьому була? Чи в нас припинилися суховії, які руйнують ґрунти на полях? Ці захисні лісові масиви наші діди садили, щоб зупинити вітри, а наше покоління хоче тільки збагачення. І війна тут ні до чого. І таких прикладів можна наводити дуже багато.

Постає питання: «Як з цим жити? Що ми залишимо нашим нащадкам?» Частина України вже і так спалена, замінована, непридатна для проживання через бойові дії. Чому ж ми на нашій квітучій Полтавщині, живучи у відносній безпеці, продовжуємо знущатися із природи?

Гадаю, слід кожному починати із себе. Сортувати сміття, використовувати якомога менше пластику, насаджувати квіти та дерева.

Все у житті починається з малого. Дитя, пізнаючи світ, милується його красою. Батьки ж повинні дитину привчити до думки про те, що кожна рослинка, тваринка, жучок – це велика цінність. Пригадуєте, у Ліни Костенко є рядки:

Любіть травинку і тваринку,
І сонце завтрашнього дня
Вечірню в попелі жаринку,
Шляхетну інохідь коня.

Це свого роду заповіт кожному українцеві, якщо ми хочемо зберегти нашу країну, нашу планету, це «хворе дитя».

Ще до повномасштабного вторгнення у нашій школі було доброю традицією брати участь у Всеукраїнській акції «До чистих джерел». Старшокласники ішли на Печереєву гору, що знаходиться за декілька кілометрів від селища, і прочищали джерельця. Ця гора – дуже

мальовниче місце. Різнотрав'я бує з ранньої весни до пізньої осені. Є навіть шафран – рослина, яка занесена Червоної Книги України. У джерелах вода прозора, холодна, чиста. Діти прочищали місцевість від чагарників, бур'янів, давали друге життя дзюркотливим струмочкам. А скільки там різних пташок гніздиться! На жаль, зараз очищати ці джерела немає змоги. Поблизу селища часто бувають прильоти. Але хочеться вірити, що війна скоро закінчиться, і ця традиція в нашій школі відродиться.

Не зважаючи ні на що, наша школа бує зеленню дерев, кущів, милує око доглянутими квітниками. Все це праця дбайливих рук наших працівників школи та учнів. Вчителі завжди намагаються прищепити дітям велику любов до рідної природи. Діти виготовляють годівнички та шпаківні. Взимку підгодовують пташенят. А позаминулого року шкільна агітбригада «Гармонія» посіла призове місце у Всеукраїнському конкурсі екологічних агітбригад.

Тільки разом, тільки спільними зусиллями ми збережемо нашу природу. Головне – любити рідну землю, дбайливо ставитися до довкілля і вірити у нашу перемогу!

Слава Україні!

Героям Слава!

Каленіченко Людмила, 1968 р.н.,

ОЗ «Гоголівський ліцей виконавчого комітету Гоголівської селищної ради»

Полтавщина – це особливий край для багатьох українців! Її мальовничість, багата історія та гостинні люди роблять її справжнім скарбом України. Різноманітні ландшафти – від лісів до степів, річки та озера, багатий тваринний і рослинний світ – все це робить природу Полтавщини унікальною.

Довкілля, що нас оточує, – це багатство, яке ми успадкували від наших предків і яке зобов'язані передати наступним поколінням. Однак, через бездумне ставлення людини до природи, стан довкілля погіршується з кожним роком. Тому питання збереження довкілля стає все більш актуальним.

Одним із найбільших викликів для нашого довкілля є забруднення. Повітря, вода та ґрунт забруднюються промисловими викидами, побутовими відходами та транспортними засобами. Це призводить до погіршення здоров'я людей, загибелі рослин і тварин, а також до зміни клімату. Щоб запобігти цьому, необхідно впроваджувати сучасні технології очищення, сортувати відходи та зменшувати споживання ресурсів.

Важливим аспектом збереження довкілля є збереження лісів. Ліси – це легені нашої планети, вони очищають повітря, регулюють клімат та є домівкою для багатьох видів рослин і тварин. Вирубка лісів призводить до ерозії ґрунтів, повеней та зменшення біорізноманіття. Щоб зберегти ліси, необхідно зменшити споживання паперу, використовувати дерев'яні вироби повторно та підтримувати лісогосподарство на сталому рівні.

Також важливо зберегти водні ресурси. Водні об'єкти забруднюються стічними водами, промисловими відходами та побутовим сміттям. Це призводить до загибелі риби та інших водних організмів, а також до погіршення якості питної води. Щоб зберегти воду, необхідно економно витрачати її, очищати стічні води та не забруднювати водойми.

Збереження довкілля – це не просто модний тренд, а необхідність для виживання людства. Якщо ми не почнемо дбати про природу сьогодні, то завтра може бути запізно. Тому давайте об'єднаємо свої зусилля і зробимо все можливе, щоб зберегти наш рідний край для майбутніх поколінь.

Збереження довкілля Полтавщини – це завдання, яке стоїть перед кожним з нас. Ми можемо зробити багато для того, щоб покращити екологічну ситуацію в нашому краї.

Кривонос Поліна, 2008 р.н.

Решетилівська філія Полтавського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, гурток «Чарівні квіти»

Жив на планеті Земля
Старий дід.
Як врятувати
Планету він міг?

Перетворилась вона
На смітник,
Та був у нього
Брат чарівник.

Дід наш швиденько
До мага пішов –
Там допомогу
Й підтримку знайшов.

Дав діду кулю
Маг чарівну.
Цими словами
Я казку почну.

Жив собі самотній дідусь. Усі, кого він зустрічав, кидали після себе сміття просто на землю. Від цього його серце тривожилося.

Дідусь постійно думав, як же врятувати нашу планету від сміття? Він звернувся по допомогу до свого брата, який був магом. Та, на жаль, брат відмовив дідусю, відповівши, що тільки люди можуть запобігти забрудненню планети. Маг сказав: «Брате, я таки можу дечим тобі допомогти. Моя магічна куля покаже, хто саме найбільше забруднює оточуючий світ?».

Він довго дивився на кулю, а потім додав: «Це все через злу відьму. Я, звісно, знаю, як їй протистояти, але тільки люди вирішують, якою має бути наша Земля?».

Після цього маг віддав дідусеві магічну кулю і промовив: «Віднеси її на найвищу гору планети. Я дам тобі запаси їжі і палатку для ночівель, бо дорога буде довгою й виснажливою». Окрім цього, маг позичив дідусю ще й чарівну паличку зі списком різних заклинань.

Коли дідусь нарешті дістався гори, він узяв чарівну паличку й промовив таке магічне заклинання: «Сквайтар бамроко динамікус!». Після цього куля збільшилася й усі люди планети Земля побачили, якими монстрами вони були.

І відтоді більше ніхто з них не викидав сміття на землю, а тільки – в смітєві баки.

Планету Земля
Врятувати змогли
Всі персонажі,
Які тут були.
Дід, його брат
І куля магічна
Зло подолали.
Добро буде вічно.

Кириєнко Олександр Денисович, 2011 р.н.

Щасливський ліцей Бориспільського району Київської області

Жила була хмаринка Пушинка, яка мандрувала по світу і бачила все, що відбувалося навколо. Побувала вона в усіх країнах. Та найбільше її зачарувала природа однієї країни. Є тут зелені ліси, родюча земля, безкраї степи, високі гори, глибокі річки та моря. І називається ця країна Україна.

Коли хмаринка в черговий раз відправилася у відпустку в свою улюблену країну, її настиг жах. Вона прийшла до лісу і не повірила своїм очам. Дерев були позрубвані, навколо кучі сміття, тваринок зовсім ніяких вона не зустріла. Сонце пекло так, наче Пушинка була не в лісі, а в пустелі. Коли хмаринка надумала освіжитися в річці, то побачила, що вода була настільки брудна, наче перед нею болото, в якому замість риб плавали пластикові бутилки. Вона сподівалася, що хоч увечері відчує запах свіжого повітря, бо за цілий день були тільки аромати сміття, смердючої води та вихлопних газів. Але її очікування не справдилися. Надвечір спустився густий туман з диму та пилу. І тут Пушинка не витримала і гірко заплакала. Її сльози котилися по землі, доки не затопили все навколо...

Ви подумайте, що це вже кінець. Та, ні! В цю хвилину хмаринка прокинулася. Вона була дуже щаслива, що це був просто страшний сон. Але вона була занепокоєна, щоб він не став реальністю. Тому Пушинка написала листа людям.

«Люди, бережіть довкілля. Не вирубуйте ліси, не забруднюйте річки, повітря! Природа – ваш дім. Не буде природи – не буде і життя на Землі. Давайте будемо жити в гармонії з природою та один з одним.»

Що робити треба, діти,
Щоб росли красиві квіти?
Треба квіти поливати,
Не топтати, не зривати!

Щоб птахи співали й тішили тварини,
Треба розуміти: ми — одна родина.
Не вбивати звірів! Не чіпати гнізд!
Трави не палити! Не рубати лісу!

Бо не можуть люди без природи жити.
Берегти її потрібно людям і любити!

Людина — це невід’ємна частина природи, тому повинна її берегти. Щоб зберегти природу, не потрібно палити шкідливі відходи, забруднювати водойми, смітити.

Чи помітив ти, скільки названо заборон? А що ж потрібно робити, щоб зберегти природу? Насамперед треба прибирати після себе сміття, коли відпочиваєш у парку чи лісі. Якщо є можливість, то треба сортувати відходи. Якщо ти перебуваєш біля водойм, то не варто їх забруднювати. По-перше, деякі водойми — це джерело питної води, а по-друге, в них живуть риби і тварини, яким це буде не на користь. Щоб запобігти пожежі, не варто гратися з вогнем і легкозаймистими речовинами та предметами. Якщо ж пожежа вже виникла і тобі бракує сил, щоб її загасити, то обов’язково дзвони на номер «101». Але і дим може забруднювати повітря, що також небезпечно як для природи, так і для людини. А ще не варто ловити метеликів, жуків та інших комах заради розваги, бо це може коштувати їм життя. І знову заборони...

Але зараз уже точно поговоримо про хороше і приємне, тому перейдімо до корисних порад. Щоб деревам не загрожували шкідники, потрібно їх підбілювати. За можливості варто садити нові рослини. Узимку потрібно підгодовувати бездомних тварин, зимуючих птахів, робити для них будиночки та годівнички. А ще варто продовжувати створювати природні заповідники, щоб зберегти рідкісні й вимираючі види рослин і тварин. Щоб не виснажувати нашої планети, потрібно економно використовувати всі її природні ресурси.

Частіше замислюйся над цими питаннями! Бережи й охороняй природу! Тоді вона радуватиме тебе красивим цвітінням рослин, радісним співом птахів, задоволеними голосами тварин і буде вдячною тобі за дбайливе ставлення до неї. І пам’ятай, що людина і природа — нероздільні.

Кириєнко Людмила, 1991 р.н.

КНУ імені Тараса Шевченка

Україна... Країна, з якою асоціюється безліч прекрасних місць! Безкраї ліси, широкі поля, блакитні річки... А які міста і села! Кожне місто України неповторне, особливе...

Я народилася в невеликому містечку Молочанську на півдні нашої країни. На жаль, у зв'язку з війною, змушена була переїхати до Полтавської області, де опинилася в місті з величною історією, в Гадячі. Як же мене вразила навколишня краса природи Полтавщини! Яскраво-зелені пагорби, моря квітів... А які височезні дерева над річкою! Здається, вони сягають небес! Водночас, я познайомилась з омелою. Виявилось, що це рослина-паразит, яка висмоктує життєві сили дерев і потім вони просто засихають. І це є величезною загрозою для навколишнього середовища. На мою думку, було б класно організувати серед школярів так званий «Рятувальний патруль», який виявляв дерева, вражені омелою. До такого патруля могли б входити і дорослі, які безпосередньо знищували небезпечного паразита. Проте омела є не єдиною загрозою для Полтавщини.

Здебільшого, екологічні проблеми виникають через байдужість людей до природи. Для прикладу можу навести річку Псел. Дуже часто можна побачити як люди викидають на берег насіння, порожні бляшанки, недопалки цигарок, поліетиленові пакети та інше, нікому не потрібне, сміття. І це несе величезну загрозу риbam, черепахам, птахам та іншим мешканцям Псла та узбережжя. На щастя, зараз небайдужі мешканці Гадяча влаштовують толоки, на яких прибирають пляжі та сміттєзвалища на березі річки.

Не слід забувати й про одне з найчарівніших місць Гадяча – Урочище Зелений Гай. Навесні тут можна побачити цілі пагорби, усіяні яскраво-блакитними пролісками. Але всю цю неймовірну красу псують гори сміття, на які перехожі не звертають уваги. Внаслідок цього, зникають рослини, комахи, птахи...

Зараз непростий для всіх час. Чимало страхів, тривоги, переживань. Але ми повинні пробиватися через усі труднощі на шляху. Як хоробрі воїни ЗСУ боронять наші життя на війні, так і ми маємо захищати природу. Заради майбутнього наших нащадків, заради майбутнього нашої країни, заради майбутнього нашої планети!

Золотавий вечір впав на тихі верби,
 Солов'їна пісня ллється вдалині,
 І мрійлива річка між гаями в'ється –
 Все це – Україна. Все це – я і ти!

Щирі слова, що неначе ллються з душі. Всі ми проявляємо любов до рідних, друзів, до свого подвір'я та рідної хати. Але особливе місце у серці кожної людини займає любов до Батьківщини. Кожного разу, коли я чую гімн України, моє серце наповнюється теплом та гордістю. Для мене Україна – це не лише маленька позначка на карті, це не просто назва держави. Україна - це місце, де завжди залишається частинка моєї душі. Я горджуся, що я – українка. Адже нам, українцям, є чим пишатися, бо маємо свою героїчну історію та самобутню культурну спадщину. Особливе значення для мене має наша прекрасна рідна мова. І хоча зараз часто підіймається мовне питання, є багато протилежних думок, я думаю, по закінченню війни воно буде вирішено остаточно. Український народ має говорити виключно українською мовою!

Наш народ має багато цікавих звичаїв та традицій. Сучасне покоління поважає їх, старається зберегти і примножити.

А яку чудову природу ми маємо! Українські краєвиди – це джерело натхнення для поетів та письменників багатьох поколінь. Наше завдання – передати нащадкам чисте довкілля.

Дуже добрі і щирі люди у нас в Україні! Це патріоти, готові в будь-яку хвилину прийти на допомогу. Особливо це відчулося в період повномасштабного вторгнення російського агресора. Кожен хоче внести свою часточку, щоб перемогти ворога. Поети пишуть патріотичні вірші, прославляючи Батьківщину, спортсмени здобувають золото і срібло на міжнародному та світовому рівнях. Наші українські пісні лунають за кордоном навіть з уст іноземців. Надважливу роль зараз виконують наші воїни – захисники. На своїх плечах вони несуть важку ношу – захищають наш спокій, оберігають наше життя. Хочеться низько поклонитися цим Героям, багато з них віддали найцінніше – своє життя заради нашої Перемоги. В моїй пам'яті назавжди залишиться ім'я одного з них. Це вчитель Горбівського НВК – Юрій Васильович Забара, гордість нашого закладу.

Нині, коли Україна зіткнулася з важкими випробуваннями та труднощами, моя любов до неї сягає нових висот. Я вірю, що Перемога за нами. Тож давайте жити з Україною в серці, турбуючись про сьогоднішній день та майбутнє, маючи віру та єднаючись.

Ті складнощі, що зустрілися на шляху нашої країни зараз, зроблять її ще сильнішою та незламною. Україна обов'язково вийде на новий рівень розвитку, стане яскравим прикладом для інших країн. Тільки з Україною в серці ми здолаємо всі перешкоди!

*Лідія Середа, 2011 р. н.
 Горбівський НВК*

Я – українець і цим пишаюся! Бо Україна – могутня та квітуча держава з давньою культурою. Природа нашої країни вражає своїм розмаїттям. Є в нас і ліси, і поля, і озера, і моря, і гори, і рівнини. Народився я в серці моєї Батьківщини – на Полтавщині. Мій край чарує усіх своєю гостинністю та чудовими краєвидами. Вас здивують красою наші золотисті ниви, що колосіють під голубим небом, родючі ґрунти, пахучі сади і добрі та гостинні люди.

В Україні дуже мальовнича природа. Безкрає синє небо, яскраве сонечко, густі трави та квіти, стрункі дерева. В усі пори року рідний край чудовий та неповторний. А природа – це просто неоціненне багатство, яке необхідно всіма силами зберігати та оберігати. А тема забруднення природи є досить актуальною і на сьогоднішній день.

Природа в житті людини має велике значення, адже від неї залежить наше життя. Завдяки природі ми маємо воду, їжу, кисень і все необхідне для повноцінного життя. Але ресурси природи швидко вичерпуються. І дуже боляче усвідомлювати, що через діяльність людей сильно забруднені моря, річки, озера, ліси та поля. Всюди сміття і бруд, який завдають дуже сильної шкоди природі і отруюють її. А забруднене повітря та вода негативно впливають на здоров'я людини. І не лише людини. Ми забруднюємо повітря, воду і землю, вирубуємо ліси, знищуємо тварин. Вимирають цілі популяції птахів, риб і звірів. Ланцюг життя між природою і людиною зникає. І така поведінка приводить до того, що природа страждає, а ми самі стаємо жертвами своїх же дій.

Щоб зберегти природу нам потрібно змінити своє ставлення до неї. Ми повинні навчитися жити в гармонії з природою, а не проти неї. Це означає, що нам потрібно почати захищати тварин, продовжувати надалі створювати заповідники та національні парки, садити дерева та квіти, сортувати та переробляти сміття, використовувати відновлювальні джерела енергії, зменшити споживання ресурсів та корисних копалин, вживати у побуті органічні матеріали. А також збереження природи впливає на економічний розвиток нашої країни. Наприклад, шляхом створення робочих місць у сфері екотуризму та відновлювальної енергетики. Особливо докілья надає нам можливість насолоджуватися різноманітністю рослин та тварин, що розширює нашу духовність та розуміння навколишнього світу.

Великої шкоди на нашу квітучу землю принесла і війна. Зруйновані села і міста, знищена природа, зникає різноманіття рослин, багато загинлих тварин, знищуються заповідники й екопарки, земля засіяна мінами і снарядами. Всюди біль і страждання. Багато часу піде на відновлення навколишнього середовища. Але ми впораємося, бо ми нація – незламних людей.

Отже, Україна – наш рідний дім, який ми маємо оберігати. Це земля, де ми народилися і вирости, тому ми маємо її любити та робити все можливе, щоб вона і далі процвітала. Бо берегти природу для людини просто життєво необхідно!

Роман Дудка, учень 8 класу

Гімназія імені Героя України Віри Роїк Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області

Жив був маленький хлопчик. Всі чомусь називали його Янголом. Жив він у світі шахраїв, брехунів і зрадників. Корупція запанувала світом. Пенсіонери працювали до смерті, тому було безліч безробітної молоді. Планета Еко ледь не перетворилася на смітник. Крадіжки сягнули свого апогею. Янгол щодня плакав, а місця, куди капали його сльози, очищалися.

Він плакав, тому що хотів навчитися довіряти людям, але, на жаль, не міг цього зробити, бо вірити було нікому. Усі намагалися нажитися на чужому добрі, підставити один одного, використати.

Якось він йшов вулицею і зустрів маленьку дівчинку. Вона була настільки крихітною, що майже непомітною. Надзвичайна її худорлявість вразила Янгола. Дівчинку звали Вірою. Вона голосно плакала.

Коли Янгол до неї підійшов, вона ткнула пальцем вгору. З'явилося невеличке деревце. На ньому було одне малесеньке синє яблучко. Хлопчик, не замислюючись, зірвав його. На ньому ледь помітними золотими буквами було написано «Надія». Віра знемагала. У неї навіть не було сили вимовити бодай слово.

Вона написала чорною крейдою на асфальті: «Рятуй світ! Нагодуй цим яблучком кожного зустрічного, інакше я помру». Янгол так і зробив. І світ – змінився...

*Кирієнко Людмила Григорівна, 1991 р.н.
КНУ імені Тараса Шевченка (фахівець 1 категорії військово-мобілізаційного
підрозділу (відділу))*

Жива природа... У природі ми черпаємо силу й наснагу, розділяємо з нею найкращі, найщасливіші хвилини нашого життя та разом з тим шукаємо розради у важкі періоди. Це вона нам дає можливість пізнати прекрасне, почуття безмежної любові й відчутти себе дрібненькими частинами нашої матінки – Землі. Природа – це ми самі.

Перед людством стоїть багато не розв'язаних проблем, проте, екологія та здоров'я залишається однією з найважливіших.

Природа, в якій ми живимо, забруднюється, піддається руйнуванню, знищується. Чи багатьом з нас щастило бачити прозору річкову воду, чистий пісок, насолоджуватися тишею без реву моторів, дихати чистим повітрям без домішок бензину, мазуту, пестицидів? Наше майбутнє може стати жахливим, якщо не почати негайно лікувати цю проказу.

Найціннішим скарбом природи – є ліси. Як хочеться бачити як ліс зачаровує своєю неповторною красою. Тиша в осінньому лісі. Червоним полум'ям палають клени. Пожовкли берези. Багряними стали дуби. І тихо – тихо. Незвичайна осінь. Сонячна. Замріяна. Золота осінь! Небо голубе-голубе. Повітря прозоре, як джерельна вода.

Багатьом, напевно, відомі слова О. Довженка з його «Автобіографії»: «Я завжди думав і думаю, що без гарячої любові до природи людина не може бути митцем». Справжнім гімном природі стала кіноповість «Зачарована Десна».

Закоханий у красу навколишнього світу, Довженко любив людей, умів бачити «зорі навіть у буденних калюжах та життєвих шляхах». Своє призначення він бачив у тому, щоб прикрашати землю, творити добро. Тому і посадив біля Київської кіностудії, на якій працював, прекрасний фруктовий сад.

Читаючи твори українських письменників, ще раз переконуєшся у справедливості цих слів. Чудові зразки пейзажної лірики залишили Т. Шевченко, Л. Українка, О. Олесь.

Поетичні твори Ліни Костенко сповнені болу за сплюндровану природу, надії на розум і гуманність людини, здатної зупинитися на краю екологічної прірви:

Ми – атомні заложники прогресу

Вже в нас нема ні лісу ні небес

Так і живем од стресу і до стресу

Абетку смерті маємо – АЕС

Кожен із нас любить насолоджуватися життям. Нам подобається дихати свіжим повітрям, пити чисту воду, ходити на пікніки, ніжитись на пляжах. То що треба робити, щоб зберегти природу рідного краю? Про це нам розповідали ще на шкільних уроках із природознавства. Тому, я вважаю, що такі речі розуміє навіть школяр-початківець. І починати потрібно із самого себе. Не нищити дерев, викидати сміття в спеціальні контейнери, обережно поводити себе на лісових галявинах – все

це елементарні правила, які впливають на стан навколишнього середовища.

Потрібно зробити все для того, щоб не стала реальністю картина, намальована Т. Шевченком у його вірші «Осії глава XIV»:

Погибнеш, згинеш, Україно,

Не стане знаку на землі.

Тому, задумуємося про своє майбутнє. Любімо свій край, своє місто, свою землю! Збережемо життя собі й нащадкам.

*Безсмертний Олександр, 1972 р.н.
робітник, КУ «Семенівська центральна бібліотека»*

Природа — це колиска життя, що дарує нам усе необхідне для існування: повітря, воду, їжу, красу і натхнення. Вона є джерелом нашого здоров'я, добробуту та духовного збагачення. Проте, в наш час, природа все частіше стикається з численними загрозами, що породжуються людською діяльністю. Забруднення, зміна клімату, втрата біорізноманіття — це лише деякі з проблем, які ми створили, і які тепер змушені вирішувати. Саме тому питання піклування про природу стає одним із найважливіших для людства.

Щодня ми озираємось і бачимо навколо себе дерева, траву, квіти, птахів, комах, тварин. Це все природа. Людина — частина її. Але у людини є можливість змінювати природу. Кожна зміна позначається на навколишньому середовищі. Змінювати природу людина повинна обережно, бо окремі дії можуть завдавати шкоди і навіть призвести до загибелі. Від людини залежить, чи збереже вона природу, чи зруйнує. Нам подобається чисте повітря, прозора вода в річках, зелена трава на луках, могутні дерева в лісах. Це життя. І наш обов'язок — зберегти його. Без природи людина загине. Збереження природи — це збереження людини.

Сьогодні люди об'єднуються у товариства, метою яких є охорона природи. Навколишнє середовище потребує нашого захисту. Забруднення річок і озер, загибель лісів, знищення цілих видів рослин і тварин — справа рук людини. Проте тільки людина може врятувати природу. Тому ми повинні об'єднати свої зусилля у справі захисту довкілля.

Допомога довкіллю – обов'язок кожного. Не варто думати, що одна людина нічого не змінить. Змініть! Достатньо лише почати. І результат не змусить себе чекати. Спробуйте вимикати побутові прилади на ніч, замініть всі звичайні лампочки в будинку на енергозберігаючі, не використовуйте пластик і поліетиленові пакети, економте воду, не полюйте на рідкісних тварин. Здається, складно себе переналаштувати, особливо, коли ці речі стали буденними. Та переборювати старі звички рано чи пізно доведеться.

Для того, щоб піклуватися про природу, кожен із нас може зробити свій внесок. Це може бути щоденне сортування сміття, зменшення споживання пластику, енергозбереження, підтримка екологічних ініціатив або просто усвідомлене ставлення до природи. Навіть маленькі дії можуть мати великий вплив, якщо їх буде багато.

Таким чином, піклування про природу є нашою спільною відповідальністю і необхідністю. Від цього залежить наше майбутнє, наше здоров'я і добробут. Природа дарує нам життя, і ми маємо відповідати їй турботою та захистом. Пам'ятаймо про це і діємо, щоб зберегти нашу планету зеленою і життєдайною для всіх наступних поколінь.

Тому, задумайтесь про своє майбутнє. Воно в небезпеці, воно просить про допомогу. Любіть свій край, своє місто, свою землю! Збережіть життя собі й нащадкам!

Ангеліна Щербакова, 2010 р.н.

Чутівська гімназія Оржицької селищної ради

Ми маємо зберегти природу для майбутніх поколінь, підтримувати здоров'я планети та забезпечувати стабільність екосистем, що має важливе значення для життя на Землі. Збереження природи – надзвичайно важлива задача. Що ми можемо зробити для збереження природи цікавить кожну свідому людину.

Збереження природи є нашою відповідальністю, адже ми маємо зберегти цей світ для наших нащадків.

Рік із року природа потерпає від нашої недбалості. Зменшується кількість води на Землі, забруднюються водойми, повітря, масово вирубуються ліси. Природа страждає та гине. Але, страждаючи, вона відплачує нам за недбалість катаклізмами. Тому так важливо жити в гармонії з природою.

І дорослі, і діти повинні об'єднати свої зусилля у справі захисту довкілля.

Довкілля рідного краю — це не лише природа, що оточує нас, а й частина нашої історії, культури та ідентичності. Місця, де ми народилися і виростили, завжди залишають слід у нашому серці. Вони формують наше бачення світу, наші цінності та відчуття відповідальності за майбутнє. Саме тому збереження довкілля рідного краю є важливим завданням кожного з нас.

Кожен може посадити дерево і нагодувати птахів. Ми повинні обережно поводити себе на лісових галявинах та берегах річок, не залишаючи після себе сміття.

Здавна відомо, що гармонія з природою і світом – запорука щасливого життя людини. Враховувати погоду і відповідно до цього призначати ремонт доріг, брати до уваги особливості ґрунтів і згідно з цим визначати що саме потрібно садити на цій землі, задумуватись про використання різних побутових предметів і створювати менше відходів, доглядати за рослинами і зменшувати кількість сміття, не використовувати тварин для дослідів, а зберігати їхні популяції та сприяти розмноженню – ці та багато інших маленьких і великих важливих кроків допоможуть зберегти природу і покращать людське життя, сприятимуть створенню й підтриманню гармонії на планеті Земля.

Тож довкілля рідного краю — це не просто частина нашого життя, це наша спадщина. Ми повинні піклуватися про нього, бо саме від цього залежить наше майбутнє. Відповідальність за довкілля лежить на кожному з нас, і тільки разом ми зможемо зберегти його для наших нащадків.

Маргарита Сергієнко, 2010 р.н.

Чутівська гімназія Оржицької селищної ради

Збереження довкілля рідного краю починається з простих речей. Це може бути свідоме ставлення до використання ресурсів, сортування сміття, участь у громадських акціях з прибирання та озеленення. Кожен з нас може зробити свій внесок у збереження природи, адже тільки разом ми зможемо зберегти наш край для майбутніх поколінь.

Важливим аспектом є також освіта та виховання. Ми повинні передавати знання про природу рідного краю своїм дітям, щоб вони зростали з розумінням її цінності та необхідності захисту. Тільки тоді ми зможемо бути впевненими, що наш край залишиться таким же красивим і багатим, яким він був для нас.

Піклування про природу також означає відповідальність перед майбутніми поколіннями. Ми маємо залишити після себе світ, в якому наші діти та онуки зможуть жити щасливо і безпечно. Це не тільки наш обов'язок, але й моральна відповідальність. Якщо ми не будемо піклуватися про природу, наші нащадки можуть зіштовхнутися з набагато серйознішими проблемами, ніж ті, що є сьогодні.

Забруднення світу — одна з найбільш серйозних проблем сучасності, яка стосується кожної країни і кожної людини. Усі ми є частиною цієї планети, і все, що відбувається з нею, безпосередньо впливає на наше життя, здоров'я і добробут. Забруднення повітря, води, ґрунтів, океанів — це не просто екологічні проблеми, це загроза нашому майбутньому, яку ми створили самі, і яку тепер змушені вирішувати.

Забруднення світу — це виклик, з яким ми стикаємося щодня. Проте, існують шляхи до його подолання. Необхідно скорочувати викиди шкідливих речовин, переходити на екологічно чисті джерела енергії, запроваджувати раціональне використання природних ресурсів, сортувати і переробляти сміття, зменшувати використання пластику.

Також важливо підвищувати обізнаність людей про проблему забруднення і залучати їх до активних дій. Освіта і виховання екологічної свідомості мають стати пріоритетами для кожного суспільства. Кожен із нас може зробити свій внесок у збереження чистоти планети — це наша відповідальність перед майбутніми поколіннями.

Забруднення світу — це не вирок, але серйозне попередження. Ми маємо можливість і обов'язок змінити ситуацію на краще. Давайте берегти нашу планету, щоб залишити її чистою, зеленою і придатною для життя для наших дітей і онуків.

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

Широка наша держава від західних гір Карпат до самих Чорних та Азовських морів — це не просто географічні координати, а справжня поетична картина, наповнена фарбами, звуками й ароматами. Кожен куточок цієї благословенної землі зберігає в собі невимовну красу і таємні загадки. Гори Карпати, що височать в західній частині, з їхніми скелястими вершинами та зеленими схилами, немов величний страж, захищають українські території. Тут, серед соснових лісів і стрімких річок, живе опоетизована душа українського народу. Слухаючи шум водоспадів, можна почути, як вони співають давніх балад, прикрашаючи природу своїм ніжним співом. Йдучи з гір на північ та схід, ми потрапляємо до безкраїх рівнин, де зелені поля з ріпаком і пшеницею, що колоситься під теплим сонцем, немов хвилі золотого моря. Ці простори дихають життям, і тут відчувається пульс нашої землі. Хлібні поля — це не лише продукт, а й символ достатку, храм праці й натхнення.

В безкраїх просторах України, де зеленіють весняні трави, а золоті колоски пшениці хвилюються під слабким подихом вітру, розстилаються наші степи — справжні перлини, які ваблять до себе мандрівників і надихають поетів. Тут, на цьому родючому сузір'ї, дух землі наповнює нашу душу своєю історією, магією й безмежністю. Природа України — це не просто фон для нашого життя; це наш союзник, повідомник і вчитель. Степи притягують нас своєю величчю, розкриваючи перед нами безкраї горизонти, де небо зливається з землею. Це місце, де вітри носять мелодії минулого, прославляючи козацьку звитягу, обрамлену шаленою красою природи. У тихій самотності степових трав ми можемо знайти спокій і внутрішню гармонію. Кожна травинка, кожен крок — це частка нашої самоідентичності, що вимагає нашої уваги та дбайливого ставлення. Однак з рослинністю степу пов'язана не лише наша історія; вона також веде розмову про майбутнє.

Тотальна розбудова, зміни клімату та нераціональне використання землі загрожують цим безмежним просторам. Тому важливо зберегти навколишнє середовище, вчитися бути мудрими господарями, які вміють віддавати та отримувати. Дбати про нашу землю — це не лише обов'язок, а й показник нашої людяності. Сонце, проникаючи в степи, міняє кольори — від ніжно-зеленого до яскраво-жовтого, а ночами зорі, неначе діаманти, обсипають тишу. Цей природний театр, створений сама природою, вимагає наших дій. Ми повинні стати на захист наших степів, зберігаючи їх красу для тих, хто прийде після нас. Наша відповідальність полягає в тому, щоб навчити своїх дітей любити цю землю, берегти її ресурси і цінувати ту унікальність, яку вона нам дарує.

Вдихаємо вітри, знімаємо бурі на горизонті, навчаємося жити в симфонії з природою. Кожен із нас — це песиміст чи оптиміст, якщо замислитися, як ми ставимося до нашої планети. Степи України — це не лише безмежні простори, а й символ безперервної боротьби за життя. Кожен воскресений пагін і кожна бабка, що кружляє в повітрі, нагадують нам про те, що ми є частиною цього величного циклу. У нашому прагненні зберегти це багатство ми навчаємося дбати не лише про ресурс, а й про свої серця.

Наша природа — це свідчення історії, що лікує душі, надихає на великі звершення і піднімає настрій. Це джерело сили, яке відкриває наші серця для любові до життя. Ніжно доторкаючись до барвистого гобелену українських краєвидів, ми вчимося любити, цінувати і захищати цю дивовижну землю.

Природа України закликає до гармонії, до співіснування з навколишнім світом, нагадуючи про невід'ємну єдність людини та природи. Вона — наша спадщина, і наша відповідальність — зберегти цей скарб для майбутніх поколінь. В кожному з нас живе частинка цієї глибокої і вічної симфонії, яка спонукає нас до дії, щоб зберегти багатство нашої країни для наступних поколінь.

Давайте любити цю землю, беручи з неї ресурс, але ніколи не забуваючи про відповідальність. Нехай наші вчинки будуть випромінюванням дбайливості, глибокого шанування нашої природної спадщини. Пам'ятаймо: в степах криється наша ідентичність, а у дбайливому ставленні до них — наше майбутнє. З кожним новим днем нехай наші серця б'ються в ритмі степового вітру, співаючи гімн життю та природі, з якою ми єдині.

Тімченко Ігор, 2008 р.н.

Комунальний заклад «Полтавська загальноосвітня школа I-III ступенів №28»

Україна – розкішний вінок із рути і барвінку, що над ним світять золоті зорі. Полтавщина є частиною цього. Це край співучих солов'їв, золоточубих плакучих верб, могутніх столітніх дубів, голубих озер і річок. Яких прекрасний наш край будь-якої пори року.

А чи дбаємо ми про нього по-справжньому? Задумувались ви чи ні? На сьогодні в Україні, а також і на Полтавщині проблема смітників – це одна з найважливіших і найактуальніших проблем, забруднення навколишнього середовища.

Серце стискається від болю, коли їдеш по трасі Харків-Київ і бачиш зарослі бур'янами узбіччя та купи сміття, яке «дбайливі господарі» вивезли зі свого двору. Інші спалюють на огородах сухе бадилля. А дим піднімається вгору, отруюючи все навколо, а ми цим дихаємо. А узбіччя доріг у нас «прикрашені» амброзією, яка теж шкодить здоров'ю. І нема до цього нікому ніякого діла, ніхто на це не звертає уваги.

Ще одна частина «любителів довкілля» викидає у водойми пластикові пляшки і металеві бляшанки. Це завдає шкоди екології. Та й у нас в річці Хорол теж можна все це бачити.

Ліс – це легені планети. А ми бачимо, як після відпочинку у лісах, біля озер, на берегах річок залишаються гори сміття, яке потім вітер розносить скрізь. Від цього страждають не тільки люди, а й тварини і птахи які живуть у лісах.

Тож давайте сортувати сміття і не залишати його будь-де. Боротися за чистоту екосистеми. Вторгнення росії впливає також на наше довкілля. Збиття ракет, шахедів, падіння їхніх уламків завдає шкоди ландшафту, рослинному і тваринному світу нашого краю, втрачається біорізноманіття.

Ми повинні дбайливо ставитись до навколишнього середовища. Примножувати його багатство, піклуватися про зелені насадження, рослинний і тваринний світ. Виховувати у собі екологічно свідомих громадян, щоб нам жилося і дихалося краще, щоб були здоровими.

Подивімось на блакитне небо і думкою, як у тій чудовій - пречудовій пісні, полиньмо аж до сонця і зірок, погляньмо на трепетну землю, і тоді відкриється нам на зелено – голубому обличчі планети край, що нагадує собою серце, – Україна!

Буває, часом спіпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво, –
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є - дорога, явори,
усе моє, все зветься – Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
що хоч спинись і з Богом говори.

Ліна Костенко

Столітні ліси покриті мохом. Безкраї поля та луки. Береги, які омиваються морями. Величні гори. Маленькі затишні села й великі міста, які бережуть у собі велику історію. Все це - Україна. Край з величною природою, яку бережуть усіма силами. Країна, що знаходиться в серцях мільйонів людей. Але вона та її народ має тяжку долю. Все це - Україна. Край невимовної краси і тяжкої недолі, неповторної пісні і волелюбного лицарства. Країна з багатою і на радість, і на криваві сторінки історії. Ця всуціль кривава історія тягнеться з глибини століть.

Коли чуєш слово «Україна» одразу уявляєш вільну державу. Країну, в якій люди мають свободу. Наш народ з покон віків бориться за це. Адже в нас завжди хотіли забрати її. Нашу рідну Батьківщину і свободу.

Коли Україна вперше проголосила незалежність, вона проіснувала лише три роки, але весь цей час країна безперестану боролася за збереження незалежної держави. Мене дуже зворушили слова, які прозвучали з трибуни Сойму, коли Україна постала вдруге, здобувши незалежність Карпатської України 15 березня 1939 року: “Наша Земля стає вільною, незалежною та проголошує перед цілим світом, що вона була, є й хоче бути українська. І коли б навіть нашій молодій Державі не суджено було довго жити, то наш Край залишиться вже назавжди український, бо нема такої сили, яка могла б знищити душу, сильну волю нашого українського народу”. Це правда, ніхто і ніщо не може знищити наш нескорений дух. Україна завжди була, є і буде вільною та незалежною.

Ситуація, яка відбувається зараз, показала, що єдність - це велика сила. Всі люди об'єдналися, допомагають одне одному і займаються волонтерством. А хтось взагалі віддає останнє, що в них є, для того, щоб допомогти тим, у кого забрали рідний дім. Коли я говорю єдність, я маю на увазі не лише українців, а й інші народи. Люди з усіх куточків світу допомагають нам, адже всі хочуть миру, ніхто не хоче війни та невинних смертей. Ніхто й подумати не міг, що у двадцять першому столітті може таке статися.

Сучасний світ, українська молодь, яка створювала своє майбутнє, і, люди, які будували плани на подальше. Звичайні дні різко стали жахливими для мільйонів людей. Війна забрала життя багатьох невинних дорослих та дітей. Я вважаю, що Україна та її народ не заслуговує такого жаху та безкінечних спроб зруйнувати її. Війна забрала в молоді мрії, надію та віру в своє хороше майбутнє. У тому числі і в мене. Як і всі українські підлітки, я вважаю, що це несправедливо.

Несправедливо те, що в нас забрали можливість жити звичайним підлітковим життям. На постійній основі ходити до школи, гуляти з друзями, не здригаючись від звуку сирени, яка сповіщає про повітряну загрозу, лягаючи спати, не думати про те, що завтра може не настати, жити безтурботним життям, як і підлітки в інших країнах. Ми навчилися цінувати, на перший погляд, такі звичайні речі, на які ми навіть не звертали уваги раніше. Ми просто хочемо жити без війни, мирно.

Зараз я, мої друзі, однокласники не маємо таких можливостей, як наші однолітки з інших країн. Але ми маємо змогу продовжувати навчатися та жити в Україні. Все це - завдяки нашим захисникам, які не зважаючи ні на що, продовжують боротися за нас та за нашу свободу. Ми безмежно вдячні. Лише дякуючи їм, їхній сміливості та відданості рідній країні і її народу я можу продовжувати здобувати освіту та бачити своє світле майбутнє тут. У країні, в якій я народилася, а не десь на чужині.

*Ляшенко Вікторія, 2008 р.н.,
Опорний заклад “Новооріхівський ліцей імені О. Г. Лелеченка”*

Україна – це не лише географічне розташування, це не просто країна на карті Європи. Для багатьох із нас Україна є частинкою душі, символом національної ідентичності та спадщини. Саме тому ми маємо піклуватися про майбутнє нашої батьківщини. Збереження довкілля рідного краю є однією з найважливіших задач сучасного суспільства. Відповідальне ставлення до природи є ключовим для забезпечення добробуту нинішніх і майбутніх поколінь.

Рідний край – це не тільки місце нашого проживання, а й частина нашої культурної та історичної спадщини. Багато людей мають емоційний зв'язок з природою рідного краю, що передається через спогади про дитинство, традиції та обряди. Ліси, ріки, гори та інші природні об'єкти не лише формують ландшафт, але й є джерелом натхнення та духовного зв'язку з минулим. В умовах війни екологічні проблеми часто стають другорядними порівняно з гуманітарними викликами. Проте важливість збереження довкілля навіть під час воєнних дій не слід недооцінювати, адже піклування про природу є основою для відновлення і життя після конфліктів. У воєнний час вплив на природу надзвичайно негативний. Вибухи, пожежі, забруднення води та ґрунту, розрухи інфраструктури — усе це завдає непоправної шкоди екосистемам. Наприклад, розриви артилерійських снарядів можуть викликати витік небезпечних хімічних речовин, а спалення лісів для прикриття військових позицій призводить до втрати біорізноманіття та порушення екологічного балансу.

Попри ці виклики, збереження довкілля в умовах війни залишається критично важливим з кількох причин. Перш за все, екологічна ситуація впливає на якість життя людей навіть під час конфліктів. Забруднені джерела води можуть призвести до спалахів епідемій, а забруднене повітря може погіршити здоров'я населення. Відновлення після війни неможливе без врахування екологічних аспектів. Пошкоджені екосистеми потребують часу для відновлення, а без відповідних заходів цей процес може бути значно ускладнений.

Збереження довкілля в умовах війни є викликом, але також і можливістю для побудови більш стійкого і відповідального підходу до природних ресурсів. Важливо розуміти, що кожна дія, навіть у найтемніші часи, має наслідки для майбутнього. Тому підтримка екологічної рівноваги, навіть під час конфліктів, є важливою частиною збереження планети для наступних поколінь.

Знищення природних ресурсів та забруднення навколишнього середовища можуть мати катастрофічні наслідки не лише для природи, але й для людей. Наприклад, вирубка лісів призводить до зменшення біорізноманіття, а забруднення води - до проблем зі здоров'ям. Саме тому важливо вжити конкретних заходів для збереження довкілля.

Одним із перших кроків є просвіта та підвищення екологічної свідомості серед населення. Люди повинні розуміти, як їхні повсякденні звички впливають на природу. Наприклад, зменшення використання пластику, правильне утилізування відходів, участь у акціях з прибирання можуть суттєво поліпшити екологічну ситуацію.

Державна політика також грає важливу роль у збереженні довкілля. Законодавство, що регулює використання природних ресурсів, контроль за забрудненням та створення природоохоронних зон - все це є важливими аспектами. Важливо, щоб закони були не тільки прийняті, але й ефективно виконувались. Суспільна ініціатива також може суттєво вплинути на збереження природи. Місцеві громади можуть організовувати екологічні акції, підтримувати проекти з відновлення природних територій, пропагувати відповідальне ставлення до довкілля.

Збереження довкілля рідного краю - це не просто обов'язок, а й можливість забезпечити гідне майбутнє для наступних поколінь. Підтримуючи баланс між розвитком і природою, ми зможемо зберегти красу і багатство нашої землі. Тільки разом, діючи відповідально та свідомо, ми зможемо забезпечити, щоб наш рідний край залишався місцем гармонії і благополуччя для всіх.

*Ситник Маргарита, 2013 р.н.,
Опорний заклад "Новооріхівський ліцей імені О.Г.Лелеченка"*

«Лікує хвороби лікар, але виліковує природа», – сказав свого часу видатний медик Гіппократ. Читаючи його цитату, розумію сенс кожного слова: ніщо не вилікує тебе так добре, як возз'єднання з природою...

Кожному жителю цього світу, що ми всі теж відповідальні за природу. Вона нас створила, а вже наше завдання – її зберегти. Від цього залежить подальше життя наше та наших дітей. Дбаючи про довкілля, кожна людина збагачує свій моральний та духовний стан!

Живучи в Україні, я відвідала безліч гарних міст нашої Батьківщини. Укотре впевнилася, що наша природа неповторна! На теренах нашої держави її величність Природа залишила чималий слід своїх витворів. Гора Говерла, озера Синевир, Світязь, Кам'яні Могили, Олешківські піски... Це далеко не всі чудеса української природи, але це ті місця, де я мала змогу побувати. Звісно, кожна країна має свої перлини природної творчості, але своє – рідне душі й серцю.

Мене завжди дивували люди, які зневажливо ставляться до довкілля. Наша нація, певно, не розуміє, якими багатствами володіє, тому і нечасто задумується про екологію. Повітря, яким ми дихаємо, вода, яку п'ємо, – це найголовніші фактори впливу на наше здоров'я. Отже, провівши певні спостереження в місті мого проживання – у Полтаві – я виокремила певні проблеми догляду за довкіллям.

По-перше, як наслідок зливання відходів ми маємо забруднені річки Полтави та області. Вирішенням цієї проблеми може бути встановлення чіткого контролю над приватними підприємствами, які в минулому забруднювали річки, з боку місцевої влади.

По-друге, я помічаю багато сміття, викинутого на вулиці. Це може бути зумовлено відсутністю достатньої кількості смітєвих баків, але не менш важливою причиною слугує тотальна безвідповідальність людей.

По-третє, у моєму місті та на виїзді з нього забруднені узбіччя. Ми, свідомі громадяни, знайшли спосіб з цим боротися – організовували толоки. Результат задовольняє – частина узбіччя чиста. Звісно, було б набагато легше, аби можна було заручитися допомогою місцевої влади. Так ми зможемо збільшити продуктивність нашої роботи в кілька разів.

Отже, я виокремила три пункти, але не слід думати, що це все. На жаль, ні. Вважаю головною проблемою в ситуації з екологією малу проінформованість суспільства про подальші наслідки таких дій. Наш народ точно знає ціну свободі: останні роки цього навчили. Тому він неодмінно стане на захист своєї країни на екологічному фронті. Схаменімося і дбаймо про природу, адже її відповідь на нашу безвідповідальність може бути катастрофічною. Зрозуміймо, що проти природи ми безсилі, тому захищаймо її від усього і навіть від самих себе!

ЗБЕРЕЖИ СВІЙ РІДНИЙ КРАЙ, ЩО ЗВЕТЬСЯ УКРАЇНА

Незалежна, козацька, красива, багата, родюча, сонячна, квітуча моя Гадяччина. Родючі ґрунти, безмірні і глибокі ріки, квітучі луки, могутні ліси-легені людські – рідна і неповторна Матінка-Земля.

Кожна пора-року має свої відтінки, настрої, аромат, темперамент. Взимку, неначе білою ковдрою вкрита земля, будинки, димки над маленькими хатинками заворожують і стеляться аж до ніг розсіюючись по землі. Взимку річка Псел, яка протікає через мальовничий Гадяч замерзає і впадає в сплячку-спочинок до весни. Утворюється прозоре дзеркало в якому відображається неповторна природа, небесно-блакитного кольору небо, даруючи дітворі насолодитися розвагами на льоду: катанням на ковзанах, завзятим поціновувачам зимової риболовлі насолодитися своїм хобі.

Навесні все прокидається – оживає. Все і всі з нетерпінням чекають приходу весни. Весна – надія, народження і сподівання на нове життя. Перший підсніжник просуває свою тендітну голівку крізь сніг. Невгамовні пташки заводять свій мелодійний щебіт. Їм і музики не потрібно, все в них злагоджено і синхронно. Неперевершено квітнуть дерева і весняні квіти. Поповнюються річкові води, збагачуються прісною водою річки, моря, океани.

Літо – пора відпочинку і отримання насолоди від теплого сонця, свіжого повітря, чистої річки. Шкільні канікули, приємні моменти, коли діти відпочивають, набираючись сил, здоров'я, наснаги на наступний навчальний рік. Проводячи весело і з користю час, знайомлячись з новими друзями, відвідуючи нові місця, читаючи цікаві книги.

З настанням осені починається освітній процес, городні і садові роботи, заготівля овочів та фруктів на зиму. Дерев та кущі поступово скидають своє багряне і ошатне вбрання. Перелітні пахи відлітають в теплі краї. Тварини готуються до зимівлі, утеплюють свої домівки, заготовляють запаси харчів.

Який прекрасний рідний край

Хочеться, щоб ця краса залишалась вічно.

З метою врятування та збереження довкілля екологічні організації постійно говорять і наголошують на сортуванні сміття. Але не всі люди розуміють значущість цих дій, чому і для чого це потрібно. Не дотримуючись цих правил людство не усвідомлює до яких наслідків це може призвести. Продовжуючи засмічувати все, що її оточує вона свідомо підштовхує до загибелі всього живого і самої себе. Якщо відходи не утилізувати, наш край і вся планета перетвориться на кулю сміття вже через 300 років. Всі відходи від діяльності людини потрапляють в ґрунтові води, а далі океанія, що вже призводить до екологічної катастрофи, в атмосферу, і незворотні наслідки-хаос, загибель птахів, тварин, всього живого та навіть зникнення назавжди жителів флори і фауни, які занесені до Червоної Книги.

АЕС, ТЕС, ГЕС – використання природних ресурсів, заводи, фабрики.. – цивілізація, прогрес, уміло створені людиною для комфортного існування, забуваючи про підтримку і відновлення екології. З настанням глобального потепління людські потреби у виготовленні питної води, напоїв збільшуються, з

ціллю врятуватися від спеки підтримуючи та відновлюючи водний баланс організму. Відомо, що людина складається з 80% води.

А це за собою несе збільшення кількості виготовлення пластикових пляшок, кришечок. Наприклад пластикові стаканчики розкладаються в землі від 100 до 1000 років, поліетиленовий пакет – близько 400 років. Найдовший процес переробки триває глянцеви́х журналів до 5 тисяч років. Доцільно надавати друге життя виробам після використання. На даний час організуються акції збирання кришечок, ламп, макулатури...для утилізації чи переробки. Наприклад пластикові кришечки переплавляють для виготовлення протезів, деталей дронів... Але за час існування людини на планеті сміття заповнило 90 % від її території, роками не гуманні громадяни залишали процес своєї діяльності біля річок, в лісах, парках...не тільки в своєму краї, але й поза його межами. Планета переповне сміттям і вже задихається від нього, яке само собою не зникне століттями. Відвідавши сміттєзвалище в Хітцях, я була вражена цим неприємним видовищем. Сміття, яке роками гниє, розкладається і смердить, виділяючи токсичні речовини в атмосферу, а ми і наші діти це вдихаємо. А що далі? А далі смерть. Полтавщина на сьогодні посідає 2 місце в Україні по захворюваності на ракові захворювання. В пошуках поживи тут живуть гризуни. Черногузи злітаються з'ївши «отруту» і летять до річки, де знаходяться відпочиваючі. Все і всі існують пліч-о-пліч і нерозривно пов'язані. Живучи на Гадяччині, я вражена і водночас захоплена красою і граційністю лелек. Вони гуляють на волі луками, а як здійснюються у небо... На фоні синього неба і колосся жовтої пшениці вірю в порятунок екології і перемоги України для збереження рідного краю.

Війна теж залишає незворотній відбиток, вносячи свої незаплановані і несвоечасні корективи, а наслідки катастрофічні.

Закликаю жителів Гадяцької громади і людство з гуманністю, почуттям любові, поваги та відданості ставитися до всього, що нас оточує. Адже, в якому стані ми залишимо після себе планету, залежить життя та здоров'я наших нащадків.

Почніть з себе і виконуйте прості правила вже сьогодні:

Сортуйте сміття

Вимикайте на ніч комп'ютер, телевізор, побутові прилади

Ходіть за покупками з еко-торбами

Приймайте душ замість ванни

Здавайте макулатуру на переробку

Виховуйте в собі любов. Любов до Батьківщини

Я ЛЮБЛЮ ТЕБЕ УКРАЇНО

Руденко Людмила, 1983 р.н.,

Гадяцька публічна бібліотека імені Лесі Українки

Полтавщина – перлина України, край, багатий на культурні традиції, мальовничі ландшафти та безцінні природні ресурси. Збереження довкілля нашої області має велике значення як для сучасників, так і для майбутніх поколінь. Однак, у сучасному світі природне середовище краю стикається з численними викликами, які потребують негайної уваги та ефективного втручання.

Полтавщина відома своїми ріками, лісами, заповідними зонами та родючими чорноземами. Та антропогенний вплив на природу не обходить цей благодатний край стороною. Інтенсивне сільське господарство, розвиток промисловості, зростання населення та збільшення кількості відходів ставлять під загрозу екологічний баланс регіону.

Особливої уваги заслуговують ріки Полтавщини, зокрема Ворскла, Хорол, Сула, Псел та Дніпро. Ці водні артерії є життєво важливими для регіону, адже вони забезпечують водопостачання, рекреаційні можливості та біорізноманіття краю. Однак, забруднення річок хімічними речовинами, стічними водами та сміттям призводить до їх поступового виснаження і зменшення якості води. Важливим завданням є впровадження програм з очищення водних ресурсів, розробка систем контролю за викидами забруднювачів та проведення регулярних екологічних моніторингів.

Ще одним викликом для Полтавщини є збереження біорізноманіття. Унікальні природні комплекси області є домівкою для багатьох видів рослин і тварин, деякі з яких занесені до Червоної книги України. Забруднення довкілля, антропогенний вплив та зміна клімату загрожують існуванню цих видів. Тому надзвичайно важливою є підтримка та розширення заповідних територій, а також проведення просвітницької роботи серед населення щодо важливості збереження дикої природи.

Значний вплив на екологію Полтавської області має і сільське господарство, яке є основою економіки регіону. Використання пестицидів, гербіцидів та інших хімічних речовин призводить до забруднення ґрунтів і водних ресурсів. Екстенсивні методи ведення сільського господарства спричиняють ерозію, що знижує родючість і підвищує ризик виснаження земель. Впровадження екологічно чистих технологій у сільському господарстві, розвиток органічного землеробства та використання природних методів боротьби зі шкідниками можуть стати важливими кроками до збереження довкілля.

Однак, найсерйознішим викликом останніх років стала війна, яка має катастрофічні наслідки для довкілля. Військові дії на території України призводять до масового забруднення земель, водних ресурсів та атмосфери. Вибухи, пожежі, руйнування інфраструктури і промислових об'єктів супроводжуються викидами токсичних речовин у повітря і ґрунт. Знищення лісів та природних ландшафтів призводить до втрати середовищ існування для багатьох видів тварин і рослин, що значно зменшує біорізноманіття.

На Полтавщині, хоча бойові дії безпосередньо не охопили регіон, їх наслідки відчуються через збільшення кількості внутрішньо переміщених осіб, що, в свою чергу, призводить до навантаження на інфраструктуру і соціальні служби, що може сприяти погіршенню екологічної ситуації. Крім того, «прильоти» викликають пожежі та руйнування, що створює додаткові ризики для довкілля.

Для збереження довкілля Полтавщини необхідно залучити якомога більше людей до активних дій. Екологічна освіта та виховання відіграють важливу роль у формуванні відповідального ставлення до природи. Підвищення екологічної свідомості населення, проведення акцій з прибирання сміття, озеленення територій, участь у волонтерських програмах з охорони природи – все це сприяє формуванню екологічної культури серед місцевих жителів.

Збереження довкілля рідного краю на прикладі Полтавської області – це завдання, яке потребує спільних зусиль громади, державних установ, бізнесу та кожного жителя Полтавщини. Від наших дій сьогодні залежить майбутнє природи регіону і нашого життя в гармонії з навколишнім середовищем. Сучасні виклики, в тому числі й військові, вимагають рішучих і відповідальних рішень, які дозволять зберегти природні багатства для наступних поколінь.

*Москаленко Сергій, 1978 р. н.,
вчитель історії та географії філії «Тарасівська гімназія Зіньківського
опорного ліцею ім. М.К.Зерова» Зіньківської міської ради*

На світі багато чудових країн,
Мені наймиліша, найкраща країна,
Яка піднялася, мов Фенікс, з руїн,
Безсмертна моя Україна.

Яка ж ти красива, велична, неповторна, моя Батьківщино! Кожен куточок твоєї землі оспіваний поетами, змальований художниками, описаний у книжках. Цей спадок передається поколіннями, щоб нащадки могли відчувати ту красу, побут, життя людей, які творили нашу історію. Адже моя ненька Україна має унікальне минуле.

Волелюбний народ, який віками боровся за свою незалежність, відвоюював не лише землі, а й можливість вільно розмовляти своєю мовою, мати своє коріння. Віками нас змушували забути звичаї і традиції. Але український народ завжди був готовий дати відсіч нашим ворогам і постійно боровся за незалежність.

Ми незвичайна нація, нас морили голодом – ми витримували, ставали сильнішими. Нас знищували – ми відроджувалися, нас змушували забути рідну мову – ми продовжували розмовляти українською на перекир всьому. Тут живуть прекрасні люди, які завжди готові прийти на допомогу, підтримати у важкі часи. Нашою незламністю захоплюються у всьому світі. Багато чудових місць на Україні, але найкращим є моя Карлівщина. Це місце, де я народилася, зростаю, навчаюсь поважати традиції, де плекаю любов до своєї неньки України. Це мальовничий край, де протікає річка Орчик, де ростуть високі верби та тополі, а калина – родинний оберіг, та з давніх-давен біля кожного подвір'я квітнуть мальви та чорнобривці. Навесні вулиці потопають у квітучих садах, а улюбленою стравою є полтавські галушки. Та, на жаль, із кожним роком високих тополь на березі річки все меншає, їх все частіше вирубують і забувають саджати нові дерева, щоб поповнювати зелені масиви. Ліси перетворюються на чагарники, де рідко можна побачити диких звірів, які все ближче підбираються до людських поселень. Замість кремезних дубів, тендітних беріз і розлогих верб зустрічаються лише не потрібні зрубані гілки, які люди лишають після себе. Так людство, не задумуючись, знищує легені планети, а потім шукають далеко місця, щоб подихати свіжим, чистим повітрям. Дуже добре було започаткувати традицію щорічного висаджування молодих дерев, які через роки стануть могутніми лісами і дозволять насолоджуватись красою рідного краю.

Також місце, де влітку ми дуже любимо відпочивати, наша мальовнича річка Орчик раніше була глибокою, водилося багато риби, навесні вона розливалася далеко за свої межі. А зараз на, превеликий жаль, вона з кожним роком стає все мілкішою та й риби водиться зовсім мало. Ми спостерігаємо, як повноводна річка перетворюється на маленький потічок, а найсумніше, що нічого при цьому не робимо. У цьому році я спостерігала, як через неймовірну спеку загинуло дуже багато риби, їй не вистачало кисню, це була екологічна катастрофа. Хай вона і в межах невеличкої річечки, та все ж катастрофа! Дуже добре було б запустити мальків у річку для відновлення водної екосистеми. Недбалість людей, які після відпочинку залишають після себе сміття, яке потім потрапляє до водойми й забруднює її, має великий негативний вплив. Тому хотілося, щоб побільше стояло смітєвих баків, щоб воно потрапляло на переробку.

У повсякденному житті ми використовуємо багато речей, які перетворюються на сміття, особливо пластикові пляшки, поліетиленові пакети та багато іншого. Для нас – це благо, для природи – загибель! Роками сміття залишається в землі так і не розклавшись. При цьому забруднюються великі території, які перетворюються на неконтрольовані звалища. Сміття можна побачити всюди: і в лісі, і в річці, і просто гуляючи стежками чи вулицями. Це не лише не охайно, а й негативно впливає на природу в цілому. Дуже добре, що зараз все більше з'являється сміттєвих баків для сортування сміття. Це значить, що люди усвідомлюють, яке лихо їх чекає в майбутньому, якщо нічого не робити для довкілля.

Також цього року кожен житель мого рідного краю відчув на собі лють природи у вигляді неймовірної спеки. Рослини гинуть, так і не дочекавшись бажаного дощу, починає жовтіти і сохнути листя на деревах. Можливі пожежі через спеку. Пересихають ставки, річки. Навіть в криницях питної води стає все менше. Це все трапляється через людську недбалість, яку необхідно виправляти.

Та, мабуть, найбільше непоправної шкоди екології завдає війна. Заміновані ліси і поля. Величезні вирви від вибухів. І там де вчора росли дерева – сьогодні лише згадка про них. А скільки тварин, птахів гине щодня.

Я мрію, про те, що ця клята війна незабаром скінчиться, що в майбутньому кожен українець буде дбати про наші ліси, ріки, повітря, щоб залишалося чистим довкілля. Пам'ятаймо, що природа – наш дім! Як ми будемо ставитися до неї, так і вона не залишиться в боргу. Тому бережімо наш рідний край!

*Королех Анна Сергіївна,
учениця Попівської гімназії №1, Карлівської міської ради Полтавського району,
диплом II ступеня за участь у конкурсі*

Лиса гора. Старовинна історична пам'ятка, овіяна легендами й повір'ями. Древній скіфський курган... Коли я стою на його найвищій точці, то відчуваю подих віків. У сивому серпанку видніються золоті бані Мгарського монастиря – пам'ятки архітектури початку XVII століття, а поряд сучасні висотні будівлі мого рідного тисячолітнього міста.

Моє дитинство пройшло в зеленому й тихому мікрорайоні Південний, неподалік Лисої гори. Завжди любила разом із батьками в різні пори року відвідувати це урочище. Воно для мене було таємничою місциною, магічною країною, де жили русалки й відьми-чарівниці. У купальську ніч, мені здавалося, що туди злітаються різні чарівні істоти українськи міфів і справляють свої свята. У п'ятому класі я навіть написала власну казку «Дві подружки», у якій описала дружбу дівчинки Улянки й водяної русалки, що жила в Сулі неподалік Лисої гори. Бабуся мені розповідала легенди про Лису гору. Одна з них особливо вразила й запам'яталася. Це оповідь про те, як князь Ярема Вишневецький (один із найбагатших магнатів України) організував для своєї дружини-польки Гризельди катання на санчатах... посеред літа, наказавши слугам висипати схили гори сіллю. Легенда про князівське кохання й водночас про людське марносластво. А які чарівні гуляння тут влаштовувалися в купальську ніч на березі Сули, коли дівчата водили танки, співали пісень, плели вінки й ворожили на кохання й долю.

Коли я почала навчатися в старших класах, зацікавилася історією цієї пам'ятки – старовинного скіфського кургану, насипаного на честь якогось царя чи полководця. Тут завжди, починаючи з XIX століття, велися розкопки. Скільки цінних речей було знайдено: мечі, наконечники стріл, гончарні вироби, прикраси. Вони знаходяться в експозиціях Полтавського й Лубенського краєзнавчих музеїв, у приватних колекціях.

Завжди мене вабила ця пам'ятка. У вільний час, особливо влітку, іду на Лису гору. Тут безлюдно, вітряно й сонячно. Заплющую очі й уявляю... Переді мною постають різні картини: ось мчать скіфи на своїх конях, ось дружинники князя Володимира Мономаха женуть загони половців у степ, подалі від кордонів Русі. Тяжко стає на душі, коли уявляю люту січу козаків-наливайківців з польськими жовнірами. Чути стогін вояків, плач дітей і жінок. Після цієї моторошної картини чую тиху розмову чумаків біля багаття, які влаштували собі нічний перепочинок на Лисій горі, адже попереду тяжкий шлях у Крим, сповнений небезпечних пригод.

Чого тільки не бачила Лиса гора на своєму віку, переживши цілі епохи нашої славної історії. А яка красива вона в різні пори року. Особливо вражає своїм степовим різнотрав'ям навесні та на початку літа. Трав'янистий килим роїться розмаїттям польових квітів та кущів. Сама гора оточена віковими дубами, липами, дикими грушами. Навесні, на початку квітня, коли ще дерева стоять безлисті, схили гори вкривають первоцвіти: спочатку це білі ніжні крокуси, а потім синьоокі проліски застеляють гору блакитним килимом. Протягом квітня зацвітають ліловий ряст, запашні фіалки, жовті анемони. Гора переливається різними барвами. У затінку під охороною кущів красуються

білосніжні конвалії.

Неповторна краса й магія Лисої гори, що милується своєю вродою у водах Сули, приваблює сюди мешканців міста. На жаль, деякі з них залишають рани й рубці на живому тілі трав'яного покриву, роблять великі написи, вирубують дерева. Худоба витоптує рідкісні рослини. Дуже боляче це все бачити. Не байдужі до історії рідного краю мешканці Лубен намагаються зробити все, щоб зберегти красу цієї тисячолітньої пам'ятки. Було встановлено охоронну табличку, зведено пам'ятник у формі «скіфської баби» з написом, який повідомляє відвідувачів про цінність історичного урочища. Нещодавно стався прикрий випадок: зникла табличка. Забили на сполох директор Лубенського краєзнавчого музею Тетяна Сафронова та архітектор Ірина Казакова. І охоронний знак було відновлено й встановлено на схилі гори. Тепер пам'ятка знову під надійною охороною держави.

Стою на вершині гори... Вітер історії торкається мого обличчя, розвіває волосся. Після мене сюди прийдуть мої нащадки й теж будуть милуватися красою рідного краю. Змінюються покоління, епохи, а Гора стоїть – як свідок історії України.

Пархоменко Лілія, 2008 р.н.,

Гімназія імені Володимира Малика Лубенської міської ради Полтавської області

На мою думку збереження довкілля рідного краю має важливе значення для майбутнього нашого краю та Батьківщини в цілому. З самого народження чистота довкілля і навколишнього середовища має великий вплив на наше життя, здоров'я. Ми народжуємось слабкими та не захищеними і будь який негатив зі сторони впливає на нас.

Великою проблемою в моєму краю є наявність стихійних сміттєзвалищ. Їх можна побачити усюди, біля водойм, в лісах, просто на узбіччях доріг. Від такої картини ловиш себе на думці про те, що люди не розуміють подальшого впливу всього цього сміття на своє життя, здоров'я, а також життя та здоров'я своїх близьких. Коли заходиш до лісу і хочеш помилуватися його краєвидами, на весні – ароматами квітів, а натомість бачиш бруд, сміття, то стає сумно та страшно за людську легковажність та безвідповідальність. Все це потім через ґрунтові води потрапляє до нашої води, колодязів і ми вживаємо цю воду. А потім лише чуєш, що брудна вода, неможливо пити, а хто ж в цьому винен?

Коли відпочиваєш біля річки і бачиш плаваючі пляшки, сміття то не охоче йдеш купатися, бо незрозуміло який ще «сюрприз» тебе може очікувати. Забруднена вода несе з собою масу хвороб та інфекцій для людей та річкових мешканців. Безліч прикладів можна навести, що риба та інші організми масово гинуть через забруднену воду.

Ще однією з проблем забруднення довкілля є безвідповідальне та масове спалення сміття та листя. Від цього шкідливі речовини піднімаються в повітря та забруднюють його. Хоча ми зараз живемо в сучасному світі і вже є безліч технологій утилізації сміття та відходів без шкоди для здоров'я та життя людей. Проте люди продовжують палити сміття...

Хочеться вірити, що колись суспільство отямиться та зрозуміє, що навколишнє середовище це наш дім і його потрібно берегти, що воно таке ж цінне та важливе, як для декого будинок, машина, але для цього кожна людина повинна почати з себе і перед тим як викинути сміття, вилити використане мастило на землю, спалити сміття потрібно спитати себе та дати відповідь, як це в подальшому вплине на природне середовище краю, екологію в цілому.

Я хочу жити в чистому краї, дихати чистим повітрям, купатися у чистих водоймах не хвилюючись за своє здоров'я та здоров'я близьких. Хочу гуляти с друзями по лісах та полях, не боячись натрапити на використані шприци та скляні пляшки. Хочу їсти фрукти та овочі не хвилюючись що вони забруднені хімікатами.

Давайте будемо відповідальні за наше майбутнє і майбутнє наступних поколінь.

*Мальченко Валерія, 2012 р.н.,
Миргородський ліцей №6 ім.Т.Г.Шевченка*

НАША ПЛАНЕТА – КРИХКИЙ СКЛЯНИЙ БУДИНОЧОК

Чи уявляєте ви собі наш світ як тендітний скляний будиночок, який ми щодня ризикуємо розбити своєю бездіяльністю? Що було б, якби наша планета дійсно була кришталевим куполом, який ми могли б розбити одним необережним рухом? Чи дбали б ми тоді про неї більше?

На превеликий жаль, усі держави світу стикаються з дуже багатьма екологічними проблемами, які потребують негайного вирішення. Занурьмося глибше в природні труднощі України. Забруднення водойм, повітря та ґрунтів, вирубка лісів, побутові відходи... З усім цим треба негайно боротися! Збереження довкілля – це не просто модний тренд, а життєво необхідна умова для існування людства. Кожен клаптик нашої планети потребує уваги та турботи.

Однією з найбільш масштабних екологічних проблем України є забруднення повітря. Промисловий транспорт, енергетика – усі ці сектори вносять свій вклад у викиди шкідливих речовин в атмосферу. Особливо напружена ситуація у великих містах нашої країни, де шкідливі речовини часто перевищують допустимі норми.

Крім забруднення повітря, існують й інші вагомні аргументи, які підкреслюють вразливість нашої планети і необхідність бережного ставлення до неї. Значну увагу слід привернути і до збереження лісів, які є «легенями» нашої планети та домівкою для багатьох видів тварин і рослин. Тому так важливо боротися з їх незаконною вирубкою, проводити заходи з лісовідновлення. Захист водойм – це ще одна важлива складова екології. Багато річок та озер забруднені через скидання відходів промисловістю, сільським господарством і побутовими стоками. Це впливає на якість питної води та сприяє загибелі флори та фауни. Величезне занепокоєння викликає ситуація з річкою Дніпро, яка є особливим джерелом водопостачання для багатьох регіонів України. А ще довкілля також стикається з викликами в управлінні відходами. Низький рівень переробки та утилізації призводять до утворення несанкціонованих сміттєзвалищ, які забруднюють землю, воду та повітря. Це не тільки естетична проблема, але й серйозна загроза здоров'ю людей та екосистемі. А який колосальний руйнівний вплив на навколишнє середовище та здоров'я українського народу має війна, що третій рік триває на моїй рідній Батьківщині!!! Постійні бомбардування та обстріли призвели до викиду величезної кількості токсичних речовин у навколишнє середовище. Ці хімікати забруднили ґрунт, джерела, воду та повітря... Це не могло не спричинити проблем зі здоров'ям місцевого населення. Військові дії завдали шкоди інфраструктурі нашої країни, зокрема електростанціям та нафтопереробним заводам. Це призвело до розливів і витоків небезпечних матеріалів у навколишнє середовище, що спричинило забруднення повітря, води та ґрунту. Наша планета, як перегрітий чайник, готова закипіти.

Безперечно, екологічна ситуація в Україні є складною й потребує комплексного підходу для її покращення. Це вимагає не лише ефективної державної політики, а й участі громадськості, бізнесу та міжнародних організацій. Тільки спільними зусиллями можна забезпечити стає екологічне майбутнє для країни та захистити її природні багатства для наступних поколінь. Кожен із нас може зробити внесок у збереження довкілля. Починати слід із малого: сортувати сміття, економити воду та електроенергію, використовувати екологічно чисті засоби побутової хімії, віддавати

перевагу громадському транспорту або велосипеду, виховувати відповідальне ставлення до природи. Збереження довкілля нашої країни – це інвестиція в щасливе майбутнє.

Наша планета – це крихкий скляний будиночок, який ми отримали у спадок від наших предків і який повинні передати нашим нащадкам. Кожен із нас несе відповідальність за збереження цього дому. Об'єднаймо свої зусилля, щоб зробити нашу планету чистішою, здоровішою і красивішою.

*Ільченко Анастасія, 2011 р.н.,
Академічний ліцей імені братів Шеметів Лубенської міської ради
Полтавської області*

Кожного ранку, коли я прокидаюся від сну, підходжу до вікна і мрійливо – захоплено милуюся всім навколо: і сонячними промінчиками, і блакиттю небес; і пухкими хмаринками, що кудись поспішають. Слухаю щебет пташок та тихий шелест листя... І на душі стає добре та радісно. Подумки дякую Богу та ЗСУ за цей чудовий початок дня.

Але так буває не завжди. Іноді виття сирен кліщатами стискає голову, серце починає тріпотіти, немов злякана пташка, згадується рідний Луганськ, страшний рев літаків, вибухи... Тепер Полтава стала моїм другим домом. Тут живе моя родина, тут ми відчуваємося у відносній безпеці. Чому відносній? Бо війна – подруга смерті та хаосу. Вона знищує усе: забруднює повітря, води та ґрунти. Постійні бомбардування, артобстріли призводять до викиду великої кількості хімічних речовин у навколишнє середовище. Зникають міста та села, ліси та степи зі своїми екосистемами, міліють водойми. Війна завдала значної шкоди інфраструктурі України, включаючи заводи, електростанції, нафтопереробні заводи. Розлив та виток нафти, хімічних та радіоактивних речовин руйнує екосистему квітучої України. Багато жахливих фактів можна знайти в Інтернеті: про пожежі, про заміновані поля, про обміління річок та загибель риби, птахів, тварин; про хвороби, які спричиняють шкідливі речовини, їх вплив на здоров'я людей.

Чи є шляхи збереження природи сьогодні? Вважаю, що так!

По-перше, це екологічна освіта. Важливо виховувати в молодого покоління любов до природи та розуміння її цінності. Школи та університети повинні включити у свої програми курси з екології та охорони навколишнього середовища.

По-друге, кожна людина може навчитися сортувати сміття, відмовитися від пластику та поліетиленових пакетів, замінивши їх багаторазовими сумками, пляшками та контейнерами. Цього року учні нашої школи брали участь у конкурсі «Збери пластик – збережи своє місто» від Авога Green, за результатами якого ми здобули II місце і отримали 3 сортувальні баки, які були встановлені та використовуються учнями, привчаючи їх до збереження довкілля рідного краю. Крім того, наші учні постійно збирають пластикові кришечки з пляшок і передають їх для виготовлення протезів військовим.

По-третє, зберегти сквер, парк або ліс біля будинку – важливе завдання кожного. Дерева є легенями нашої планети, тому важливо підтримувати програми з висадки дерев та захищати існуючі лісові масиви від вирубки. Кожної весни та осені старшокласники нашої школи висаджують нові дерева біля навчального закладу та в мікрорайоні.

По-четверте, очищення забруднених водойм. Щороку ми з друзями беремо активну участь у екологічних акціях з очищення водойм Полтави.

Отже, збереження природи рідного краю – це завдання, яке потребує зусиль кожного, бо від наших дій залежить майбутнє нашого регіону, країни та якості життя наступних поколінь. Закінчити хочу віршем моєї ровесниці Надії Красоткіної :

Очистимо Землю від бруду і скверни,
 Посіємо скрізь доброти й квітів зерна!
 Хай буде планета красива й зелена
 Для щастя, добра і для тебе, й для мене!

Кременева Анна, 2009 р.н.,

Комунальний заклад «Полтавська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Полтавської міської ради Полтавської області»

ГАРМОНІЯ З ПРИРОДОЮ

Глобальне потепління, підвищення рівня моря, забруднені води й повітря, кислотні дощі – усього цього могло б і не статись, якби люди пам'ятали, що лише ми відповідальні за екологію нашої країни та навіть планети. А це значить, що час змінювати своє життя й, разом із ним, Україну! Я пропоную декілька доволі креативних ідей, які значно прикрасять наш рідний край та завдяки їм наша Батьківщина стане геть новою, дивовижною й чистою.

У сучасному світі з'явилося багато проблем щодо чистоти довкілля. На жаль, людська діяльність часто не враховує цей фактор і винищує все навколо. Ми масово вирубуємо ліси для виготовлення меблів, будівельних матеріалів тощо. Усі геть забули, що саме завдяки рослинам виробляється кисень, необхідний для нашого життя. Дерев зникають з неймовірною швидкістю, степи потерпають від великої кількості сміття, квіти винищуються заради шикарних букетів. Здається, народ забув, що господар у нашому світі – природа, а не ми.

Наші предки берегли рідну землю, тож вона віддячувала їм багатими врожайми та сприятливим кліматом. Але зараз населення Землі тільки бере її дари, та нічого не дає натомість, і звісно, це має наслідки. Люди не задумуються про свої дії, шукаючи лише більше вигоди для себе, вони підкоряють флору й фауну та платять за свої вчинки. Забруднення повітря, води, ґрунту – це все через вчинки сучасного людства. Використанням небезпечних речовин ми наражаємося на небезпеку. Варто згадати катастрофу на Чорнобильській атомній електростанції, кількість жертв і збитків, які вона спричинила. Російсько-українська війна, яка кожного дня приносить пожежі, смерті й активно руйнує середовище. І це лише два приклади, що мають глобальний вплив на засмічення території України.

Але ми все ще можемо досягти гармонії з природою, якщо активно будемо піклуватись про екологію. Звісно, усі вже знають, що слід сортувати відходи, економити папір, воду та електроенергію, не користуватися поліетиленовими пакетами чи одноразовим посудом. Але є й креативні ідеї вирішення проблеми, про які більшість і не здогадуються.

Зараз дуже актуальні організація простору та декор для дому. Більшість сучасних українців прагнуть мати затишну і стильну оселю, купують багато новітніх прикрас, викидають старі меблі й оздобу. Ці люди навіть не задумуються, що можна робити все те саме, але ще й з користю для природи. Уже наявним речам слід надати друге життя. Наприклад, дерев'яну тумбу, яка зовсім не вписується в інтер'єр, пофарбувати в підходящий колір, намалювати узор, що личать до інших меблів у кімнаті. Підходьте з креативом до задачі й будете задоволеними чудовим дизайнерським рішенням та вас завжди потішить згадка, що ви зробили це власними руками. «Вуаля», ось і стильне вирішення проблеми з мінімальними витратами та без шкоди для навколишнього середовища.

Прекрасною ідеєю є створення екологічних вікендів. Кожні вихідні збиратися з друзями, сім'єю, знайомими та прибирати в парку або біля місцевих водойм. Спільне проведення часу дуже важливе для підтримки теплих стосунків, а у старості кожному з вас точно буде що згадати. Рідне містечко скаже вам

вам дякую! До заходів слід долучати й дітей, які змалечку матимуть звичку піклуватися про довкілля.

Також можна впровадити еко-фестивалі декілька разів на рік. Громадяни б висловлювали свої рішення щодо покращення навколишнього середовища. Деякі продавали б натуральні, органічні продукти чи екологічні речі, рекламували свою продукцію. Важливо заохочувати людей різними конкурсами чи акціями.

Було б непогано організувати волонтерний куток, де залишатимуть непідходящий одяг, прочитані книги чи непотрібні меблі. Завдяки ньому будь-хто може залишити свої речі, а не викидати їх і так само взяти щось для себе, а не купувати нове.

З кожним днем ця тема стає все більш популярною, тож з'являються спеціальні магазини, заклади з екологічними товарами та продуктами. При бажанні їх можна знайти в будь-якому місті.

Отже, кожній людині слід звернути увагу на поради щодо збереження краси рідного краю та плідно працювати, щоб відновити все, що ми втратили. Пам'ятайте, що все починається з малого. Додавши до повсякденної рутини одну корисну звичку, ми змінимо світ у кращу сторону. Поступово прислухатися до екологічних порад не завадить нікому. Разом ми можемо дійти до гармонії з природою.

Холенківська Карина, 2008 р.н.,

Опорний заклад загальної середньої освіти Машівський ліцей Машівської селищної ради Полтавської області

Україна – моя Батьківщина! Вона розташована в самому серці Європи і відома своєю багатою історією та культурною спадщиною. В Україні люди відкриті та доброзичливі, завжди готові допомогти одне одному. Мова, якою ми говоримо, дуже багата та мелодійна. Я вірю, що моя країна має велике майбутнє, оскільки у нас є все необхідне для щасливого та успішного життя. Пишаюся тим, що є українкою, і завжди любитиму свою неймовірну країну.

Я люблю подорожувати країною, дізнаватися про її історію та дивуватися культурним надбанням. Але для мене Україна – це не лише місце на карті. Це пісня, яка дзвінко відгукується в моєму серці. Батьки навчили мене любити рідну мову та шанувати традиції, вірити в силу й велич своєї країни.

Україна – це моя незалежність, моє життя, моя Вітчизна, яку я обожаю і за яку буду завжди боротися.

Зараз в Україні йде війна. Безжальний ворог знищує все, що трапляється йому на шляху. Гола, випалена пустка залишається там, де побували війська окупантів. Це жахлива екологічна катастрофа! Страждає природа: здригається від вибухів земля (вчені прогнозують значні землетруси в недалекому майбутньому); випалюються ліси, гинуть звірі, птахи, риба, комахи – порушуються ланцюги живлення; забруднюються водойми (міни виловлюють навіть біля берегів інших країн). А скільки випадків, коли в полях від вибухівки гинули або травмувалися працівники сільського господарства! Через мінну небезпеку не можна ходити в ліс. Недавно я прочитала про шкоду, яку заподіяли окупанти заповіднику Асканія-Нова. Не можу стримати сльози при згадці про розгромлений екопарк у Харкові. Як піднімається рука пускати ракети на беззахисних тварин?! Та ворогу і цього мало! Безневинні діти, хворі, які борються за життя в лікарні, теж стають жертвами нелюдів. А найстрашніше те, що вороги погрожують усьому світу ядерною зброєю й катастрофою на Запорізькій АЕС. Це страшна річ – те, що може знищити все живе на планеті. Це проблема не тільки України, а й всієї Землі. Потрібно згуртуватися й врятувати світ. І основне місце в збереженні життя на планеті відводиться саме Україні. На нашій території ведеться боротьба зі злом. І серце кожного з нас має битися заради перемоги, бо в ньому безмежна любов до Батьківщини.

Я вірю в нашу перемогу й наших людей, які є найбільшим багатством країни. Поети й письменники, художники й композитори, учителі й лікарі, вчені й спортсмени, робітники й хлібороби і, звичайно ж, наші військові – це гордість України. Ми разом переживаємо радощі й складнощі, віримо в краще майбутнє й працюємо заради нього.

У моєму серці завжди буде особливе місце для України, її природи, культури, традицій і, найголовніше, людей! Необхідно зробити все від нас залежне, щоб зберегти й примножити природні багатства нашої країни. Особливо зараз, під час війни, коли все живе страждає від вибухів, шкідливих викидів, мін, снарядів, ракет... Довго ще наша матінка-земля загоюватиме рани, завдані ворогом. І завдання для кожного з нас буде очистити й відбудувати нашу країну, аби вона стала ще кращою, ніж до війни. Тож з Україною в серці, з піснею на вустах, пліч-о-пліч з народом вперед до перемоги за нашу природу, мову, культуру, традиції, віру – за нашу ідентичність, за наше право на життя!

Я, маленька дівчинка з маленького села на Полтавщині. Я дуже люблю свій край. І коли мене мама питає, де б я хотіла жити – я точно знаю, що нікуди б звідсіль не поїхала. Моє село дуже мальовниче. В ньому є і річка, і парк і багато будівель.

Я дуже люблю фантазувати і в моїх фантазіях, ніби пензликом, я роблю свій край прекраснішим. От і думаю – якби побудувати гарний дитячий майданчик з екологічно-будівельних матеріалів і розмалювати усіма фарбами веселки усі каруселі. Як би було гарно.

А ще у нас дуже не вистачає сміттєвих баків для сміття. Мені б хотілося, щоб це були такі закриті сміттєві ємкості. І коли якась людина приносила сміття, нажимала на кнопчку – висувалися ручки і забирали непотріб наче в ротик. І все закривалося. І сміття нікуди б не розліталося. От було б добре.

А ще в моєму селі є дивовижний парк імені Леоніда Глібова. Він дуже гарний. В ньому дуже багато надзвичайних дерев, які дихають своєю віковичною історією. І от якби додати в цей пейзаж багато квітів, нових насаджень. Адже це ж наше чисте повітря. В парку не вистачає лавочок, алеї та нічних ліхтарів.

Якби мій пензлик міг творити дива я б обов'язково змінила дороги. По них просто вже неможливо їздити. І я вважаю, що це просто екологічна катастрофа. Здрагаються будинки від грохоту машин, які поринають і величезних ямах.

Мені 7 років. Я завжди прибираю сміття після себе і завжди говорю про це друзям. Саджу з мамою квіти і поливаю дерева. Але я бачу, що цього замало.

Я якось спитала у мами – чи є такий чарівник який би виконав мої мрії. Вона посміхнулася і сказала, є – це мир. Ніколи не думала, що в цьому слові скільки чудес. Але якщо це так хай він обов'язково прийде.

ЧАС ДІЯТИ: ЕКОЛОГІЧНА РЕВОЛЮЦІЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ

У давнину, коли людина тільки з'явилася на нашій планеті, вона жила в оточенні природи. І, як на мене, була дуже щасливою. Люди тоді існували в гармонії з навколишнім світом, дихали чистим повітрям, купалися в прозорій воді та їли здорову натуральну їжу.

Сьогодні ми живемо у світі, який збудували наші пращури і який ми самі будуємо. Велетенські хмарочоси, магістралі, тунелі, високі комп'ютерні технології – усе це створила людина. Проте ми не задумуємось, що без природи нічого цього неможливо було би винайти. Людина просто бере матеріали з навколишнього середовища та перетворює їх на щось інше, вигідніше й зручніше для себе. Зараз ми живемо в комфортних оселях та мало залежимо від природи. Щоб добути воду, достатньо відкрити кран, а не йти до джерела. Нам не потрібно полювати, щоб серед дикої природи дістати собі м'ясо – достатньо просто сходити в супермаркет, але про наслідки нашого комфортного життя для екології людина, на жаль, не замислюється.

Україна – це мальовнича країна з багатими природними ресурсами та неповторними казковими місцями. Однак, інтенсивна промислова діяльність, необдумане вирубка лісів, забруднення водою та ґрунтів створюють серйозну загрозу для нашого довкілля. Зростання кількості сміттєзвалищ, викиди шкідливих речовин в атмосферу призводять до погіршення екологічної ситуації та виникнення таких глобальних проблем, як зміна клімату. І це ми вже спостерігаємо: кожного року літо все спекотніше, а зими – тепліші та снігів все менше, – а я їх так люблю!

Але ж ми – сучасні люди, тому маємо бути відповідальними. Треба розуміти, що не тільки природа залежить від нашої діяльності, але й майбутнє суспільства залежить від стану довкілля.

Питання взаємодії особистості з природою нині дуже актуальне. Людина чомусь сама себе проголосила царем природи, але це далеко не так. Усі ми є частинками Всесвіту й не повинні ставитися до нього так, ніби тут головні. Наша діяльність часом дуже шкідлива. Її наслідки ми можемо бачити в різних проявах. Іноді вони просто катастрофічні!!! Щорічна вирубка величезних площ лісів, а їх вважають «легенями» планети, призводить до того, що ми стали спостерігати, як іде сніг та дощ з частинками попелу та металів. Сьогодні вже вважається рідкістю зустріти на природі живе джерело води – туди скидають відходи цілими тоннами. Отже, не тільки попити, а й купатися в них небезпечно.

Як людина може допомогти природі для її збереження? Перш за все, кожен має посадити дерево, що буде фільтром від шкідливих речовин для повітря та ґрунту. Якщо майже всякий це зробить, то виросте великий ліс або парк, який очистить повітря найближчих житлових районів і стане місцем відпочинку для їхніх мешканців.

Можна прикрасити двір красивими й пишними клумбами з квітучих рослин, сортувати сміття, економити воду та електроенергію, використовувати екологічно чисті засоби побутової хімії, віддавати перевагу громадському транспорту або ж велосипеду. Важливо також виховувати в людях відповідальне ставлення до природи, пояснювати їм, чому важливо берегти навколишнє середовище.

Особливу увагу слід приділяти збереженню лісів, які є легенями нашої планети. Вони очищають повітря, регулюють водний баланс, є домівкою для багатьох видів тварин і рослин. Тому так важливо боротися з незаконною вирубкою лісів, проводити заходи з лісовідновлення та лісозахисту.

Захист водних ресурсів. Забруднення водою призводить до загибелі водних організмів, погіршення якості питної води та, як наслідок, загрози здоров'ю людей. Тому, необхідно вживати заходів щодо очищення стічних вод, запобігати потраплянню шкідливих речовин у водойми, зменшувати використання хімічних добрив та пестицидів у сільському господарстві. Підприємства обов'язково повинні переробляти свої токсичні відходи.

Державі ж необхідно розробляти та впроваджувати ефективні екологічні напрямки, стимулювати розвиток екологічно чистих технологій, інвестувати в охорону природних ресурсів. Однак, без активної участі громадян, жодна програма не буде успішною.

Отже, людина та природа є єдиним цілим. Чиста екологія – це наше здорове життя, наше найбільше багатство. Вона не дасть людині загинути. Але й наші вчинки та дії мають бути спрямовані на її збереження.

Бабейчик Валерія, 2011 р.н.,

Академічний ліцей імені братів Шеметів Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області

Любов до Батьківщини – це не лише гордість за нашу історію, культуру та традиції, а й турбота про її майбутнє. Частина цього піклування полягає у збереженні природних ресурсів та довкілля України, які є національними скарбами. Проте протягом останніх десятиліть ці багатства зазнавали значної шкоди через велике забруднення та байдужість до питань екології.

Україна славиться своїми мальовничими ландшафтами, родючими чорноземами, густими лісами, широкими степами та величними ріками. Однак ресурси природи швидко вичерпуються. Безвідповідальне ставлення до довкілля, вирубка лісів, забруднення водойм, нераціональне використання ресурсів призводить до катастрофічних наслідків не лише для природи, але й для нашого здоров'я. Україна вже відчула на собі наслідки Чорнобильської трагедії, і цей негативний досвід повинен навчити нас відповідальності за довкілля. Щоб уникнути екологічної катастрофи, ми маємо усвідомити, що кожен із нас несе відповідальність за збереження природи.

Що ж ми можемо зробити, аби зберегти Україну зеленою і квітучою для майбутніх поколінь? Перш за все необхідно усвідомити, що кожен з нас може зробити свій внесок у цю справу. Починаючи з малого, – сортування відходів, економії води та електроенергії, використання екологічно чистих продуктів – ми можемо змінювати світ навколо себе. Активна участь у прибиранні сміття чи посадці дерев – це також важливі кроки на шляху до екологічно чистого майбутнього.

Крім того, держава має активно впроваджувати закони про охорону навколишнього середовища. Закони, спрямовані на захист природи, повинні виконуватися суворо, а порушники мають бути покарані. Також важливим є розвиток екологічно чистих технологій, які дозволять зменшити негативний вплив діяльності людини на природу.

Збереження довкілля – це не просто обов'язок, це прояв любові до рідної землі, до наших майбутніх поколінь, до України, яка в серці кожного з нас. Ми повинні берегти її природні багатства так само, як і нашу національну культуру, традиції та мову. Адже від того, як ми ставимося до природи сьогодні, залежить те, якою вона буде завтра.

Збережімо Україну зеленою, чистою та квітучою!

Кузнєцова Поліна, 2010 р.н.,

*Комунальний заклад «Полтавська загальноосвітня школа I-III ступенів №24
Полтавської міської ради Полтавської області»*

Україна... Велична назва, що залишається щемом у серці, прекрасної, рідної, надзвичайно багатой своєю природою країни. З родючими землями, голубою мережею річок, де окрасою є наші золотисті ниви, що колосяться під синім небом (кольори українського стягу).

Україна – це тихі води і ясні зорі, зелені сади, білі хати, розкішний вінок із рути, м'яти і барвінку, волошки у житі і маки у полі, світанки з росою і тихі вечори під щебетання соловейка ... Це мальовничі Карпати і Кримські гори, Чорне море і славний Дніпро, що котить свої могутні води, Полісся – величний край дикої краси, де за густими лісами і синіми озерами зелені бори пестять під сонцем свої сизі верховіття, краєвиди шовкового степу, шум трави і довгоочікуваного дощу, спів високо у небі жайворонків.

Україна в усьому і всюди, що нас оточує. Це і ясне небо над пшеничними ланами (недарма ж нашу країну називають житницею Європи), і червона калина в лузі, і криниця на подвір'ї, і запахи свіжоспеченого бабусею чи мамою хліба.

Україна – це наш рідний край, який ми маємо оберігати та любити. І любити не на словах, а стверджуючи свої почуття вчинками, справами, діянням. Український народ завжди відрізнявся своєю стійкістю, життєвою силою, патріотизмом, трепетною любов'ю та повагою до рідної землі, рідного краю. Саме цими почуттями і керуються наші воїни – захисники, що мужньо боронять країну від злого сусіда, ворога – супостата.

Наш рідний край чарує усіх своєю культурою та чудовими краєвидами. Я мала щастя народитися на щедрій на таланти Полтавщині, яка дала світові Раїсу Кириченко, Олександра Білаша, братів Георгія і Платона Майбородів, що прославили, звеличили нашу землю у піснях, романах.

Та не відали вони, оспівуючи рідний край, що наступні покоління будуть так ганебно ставитися до всього навколишнього – забруднення ґрунту, водного середовища, повітря.

Виникнення стихійних сміттєзвалищ, викиди промислових відходів у водойми, надмірне внесення гербіцидів у землю, стовпи диму з труб заводів, вихлопні гази автомобілів, спалювання сміття, безконтрольне вирубування лісів, меліораційні заходи, знищення рідкісних рослин і тварин, розорювання луків і колишніх пасовищ, навмисні підпали торфовищ і очерету, забруднення навколишнього середовища поліетиленовими пакетами і пластиковими пляшками...

Цей сумний список можна продовжувати і продовжувати. На папері це просто слова, а у реальності – це незворотній процес загибелі природи, яка волає про допомогу.

Кожен з нас може змінити свій спосіб життя, щоб допомогти природі. Розпочати ж можна з малого, поступово переходячи до більш серйозних кроків, і ми зможемо зробити свій внесок у спільну справу – захист довкілля.

Не викинь на землю чи у воду сміття, скористайся контейнерами для його сортування (на щастя у нашій громаді вже наявні сміттєві баки). Не спалюй опале листя. Не потрібно рвати квітку, яку за пару хвилин кинеш під ноги. Не сполохай птаха, що сидить на гнізді. Не зламай гілку на дереві у гаї. Не галасуй, не роби шуму у природі. Це найменше, що ми можемо зробити, з чого почати оберігати навколишнє середовище.

Тільки з Україною у серці, щиро, палко люблячи її, можемо всі разом стати на захист природи, адже це – наш рідний, спільний дім!

Липовенко Олександра, 2010 р.н.,

*Опришківська гімназія Глобинської міської ради Кременчуцького району
диплом I ступеня за участь у конкурсі*

Я люблю місце, де я народився. Я ніколи в житті не забуду рідні землі, оповиті ласкавим сонячним промінням, яке так приємно зігріває і тіло, і душу. Я завжди буду тримати всі ці мерехтливі спогади якнайближче до свого серця. В дитинстві здавалося, що всі ці дороги мені краєвиди залишатимуться такими і на все подальше життя. Проте, не встиг я навіть вирости, коли зрозумів, що ніщо таким самим ніколи залишатися не буде. Все і всі змінюються, навіть прадавня природа. І що з такими невтішними змінами в наш сучасний час вона може скоро зникнути і втратити всю свою багатвікову велич. Люди є загрозою цій величі.

Однак, не всі люди катують природу своїми діями. Є також ті, хто намагаються її вберегти. Сьогодні в інтернеті можна знайти безліч способів, складних для виконання і не дуже, щоб допомогти навколишньому середовищу оговтатися від жажливих наслідків сучасного прогресу. Я вірю, що якщо кожна людина, навіть потрошку, буде користуватися цими способами, то ситуацію можна буде змінити на краще. Моєї Полтавщини це теж стосується.

От наприклад, найпростішим і найпоширенішим способом є сортування сміття. Викидати різні типи відходів у окремі баки різних кольорів може ефективно допомогти нашій місцевості, адже більшість того, що валяється на звалищах, придатне для переробки та повторного використання. Хоча, прогулюючись вулицями Полтави чи відпочиваючи на природі, від кількості сміття навколо голова йде обертом, тому для початку було би чудово, якби купа людей навчилася кидати сміття у бак, а не абикуди.

Особливої уваги серед сміття варті поліетиленові пакети, якими користуються, на жаль, дуже часто, хоча вони неймовірно шкідливі для навколишнього середовища. Якщо відправити такий пакетик у «вільне плавання» відкритим світом, то ця подорож буде тривати сотні років. Поліетилен розкладається жажливо повільно та забруднює ґрунт і воду токсичними речовинами. Тому було б чудово, якби якомога більше людей закупились звичайними багаторазовими сумками, які мало того що не нашкодять природі, а ще й виглядають набагато красивіше та приємніше, ніж звичайні буденні пакети.

Також дуже важливо берегти дерева. Я вже знаю з уроків природознавства про користь дерев для навколишнього середовища, проте постійно помічаю те, як багато дорослих нехтують цим фактом. Вони знищують їх заради якихось нових забудов чи ще чогось подібного, що не є життєво необхідним для нашого існування. Проте наявність дерев є життєво необхідним для нашого існування. Чим більше їх, тим чистішим є повітря. До того ж дерева дуже сильно допомагають у спеку, утворюючи затінки, які охолоджують місцевість. Без цих зелених компаньйонів наші міста просто перетворюються на задущливі бетонні пустелі.

Як я вже говорив, якщо кожна людина докладеться до збереження довкілля рідного краю, то весь світ стане кращим місцем. Він зможе проіснувати набагато довше в хорошому і придатному для життя стані. Відповідно, довше проіснувати зможуть і люди. Адже сліпо використовувати природні ресурси і не турбуватися про стан навколишнього середовища це програшний варіант для людства. Так як кожен громадянин України має певні обов'язки перед державою, в якій вони проживають, так і обов'язки перед планетою Земля мають виконуватись, оскільки ми є її громадянами і нам тут надалі жити. Давайте берегти наш дім разом?

*Половенко Артем, 2013 р.н.,
Абазівська ЗОШ І-ІІІ ст.*

Стою на березі тихоплинної річки Псел. І якесь особливе почуття охоплює мою душу. Я тут не вперше, але кожного разу, коли приходжу сюди, відкриваю для себе щось особливе, відпочиваю тут, як говорять, душею і серцем і вкотре пересвідчуюся, що немає нічого дорожчого, ніж рідна земля, де «вперше ти побачив солодкий дивний світ, що ми звемо життям», де білокрилими лелеками прилітає і відлітає дитинство, де синьоокими волошками розквітає і жовтим падолистом осипається юність, де калиновими разками намиста в'яжуться роки і де життєві дороги сходяться до барвінкового небосхилу, а потім душа летить у вічність.

Я розумію, що в кожного з нас є своє місто чи село, слобідка чи хуторець, свій куточок на дорогій і рідній землі, куди ми завжди пориваємося душею і линемо думками. Інколи ці святі місця приходять мені, як і Ірині Жук, нашій сусідці-землячці, навіть у сні:

Коло хати старенька криниця,
Пахне медом, літають джмелі.
І буває, так ясно наснитися,
Як ми гралися тут ще малі.

Звідси, з отчого порога, від білосніжного куша калини чи розлогого терну, від пахучого бузку чи п'янкої черемшини, чи від «маминої вишні», яка «плаче тепер білим цвітом», від «батьківської криниці на краю села», у якій «вода іскристо б'є із джерела», ми ідемо в життя, та все одно мрією повертаємося до заповітного берега, чарівної пристані душі.

Для мене ним є село Великі Будища.

Воно має свою історію з глибоким корінням. Береже свої звичаї, традиції, обряди. І коли мені довелося бути далеко від рідної домівки, я все одно щомиті летіла подумки до неньки – України, до рідного обійстя, яке все потонуло у різнобарв'ї мальв, чорнобривців, любистку, м'яти. Мене вабить село – найкраще місце на Землі. Тому мені дивно, що багато тих, хто виїхали за кордон через цю трикляту війну так швидко призвичаїлись до тої чи іншої країни і зреклись рідної держави, і не хочуть повертатися додому.

На мою думку, кожен українець має турбуватися про свою державу.

Ми маємо боротися за неї так, як наші ЗСУ, яким ми вклоняємося до землі. Маємо жити з Україною в серці.

Звісно, ми не можемо взяти зброї до рук, але повинні допомагати нашим захисникам, як тільки можемо, по-учнівськи, та дбати про рідну землю. Адже прикро бачити, що обочини доріг, окраїни лісів, околиці населених пунктів засмічуються самими людьми. А це ж наше довкілля! І хто, як не ми, повинні дбати про нього?

У нашому закладі постійно проводяться роботи по збереженню довкілля.

Ми, члени екологічно-краєзнавчого гуртка, охоче чистимо джерела. Неодноразово посідали І місце на Всеукраїнському конкурсі «До чистих джерел». Дбаємо про шкільне подвір'я, проводячи щорічні акції з озеленення та упорядкування території. У цьому році висадили троянди на клумби біля ліцею. Отже, всі жителі мають турбуватися про чисте довкілля, дбати про нього, щоб навколишній світ не потерпав від «людської біди».

Гусева Вікторія, 2010 р.н.,

Великобудуищанський ліцей Великобудуищанської сільської ради

диплом III ступеня за участь у конкурсі

Горластий півень прокричав свою ранкову пісню прямісінько під вікном Софійчиної кімнати, розбудивши дівча на світанку. Малечі було звично прокинутися раненько, бо ж зростала в селі, де встають із півнями, тому жодного невдоволення півневим вокалом у неї не було. Хутенько вдяглася і вискочила на поріг. Травичка виблискувала кришталевою росою, в неї, мов шукаючи прохолоду, падали червонощокі яблука, а через дорогу блакитне безхмарне небо обіймалося зі стиглою нивою. Краса! Софійка, мружачись від задоволення, увійшла босоніж у холодну росу: щоб ніжки не боліли, говорила прабабця. На вікні на відривному календарі прочитала: «6 липня». Чудово! До школи ще геть далеко! Літо у розпалі, річечка чекає на дзвінкоголосу свою шанувальницю, лишень би матуся мала час на цей омріяний дівчам відпочинок. Бабуся покликала на сніданок, і Софійка охоче поспішила до столу. Треба їсти, щоб рости, – згадала вона ще одну настанову прабабці. Та дівчинка ладна була робити все можливе, навіть пити ненависне молоко, аби по обіді вирушити з матусею на Псьол. Як же любила вона ці мандрівки! Їхали до річки велосипедами повз широкі лани та безкраї луки. Софійка, зазвичай, мчала швидко-швидко, щоб, доки мама її наздожене, досхочу на милуватися красою природи, наслухатися її чарівних звуків.

Сьогодні ж до обіду ще довго, а спека вже дошкуляє всьому живому. Однак дівчинка з цього приводу сумувати не звикла. Вона трішки попасла гусенят, а тоді побігла в поле, яке чарувало барвами і дивувало звуками. По стиглій пшениці вмiла малярка природа розсипала білосніжні ромашки, блакитні волошки, фіолетові сокирки і неперевершені яскраво-червоні маки. І в усій цій красі звучала незрівнянна музика: скрекотіли коники, подавали різноманітні голоси дорослі птахи і їх малеча, чулося шарудіння зайченят чи й ще якихось звіряток.

– Здрастуй, поле! – вигукнула Софійка.

І поле радісно та дзвінко обізвався до неї своїм багатоголоссям. Дівчинка вирішила зібрати для матусі букет польових квітів, вже увійшла в буйні пшениці і завмерла від побаченої картини. Ні! Вона не зможе нарвати квітів, адже вони такі прекрасні, не зможе зруйнувати цей неперевершений пейзаж! Раптом на плече сів величезний яскравий метелик. «Мабуть, це братик квіточок прилетів попросити не чіпати його красунь сестричок!» – подумала Софійка і вийшла на дорогу. Ось і матуся вже повертається з роботи. Чи ж поїдемо до річки? Серденько дитини завмерло в очікуванні.

– Привіт, доню! Гайда обідати та поїдемо до Псла!

Малеча аж заверещала від радості. Довго її ні обідати, ані збиратися припрошувати не довелося. За півгодини вона вже була готова вирушити в дорогу. А там, як завжди: вітер наввипередки з сонечком обцілював Софійчині щічки, сонечко припікало, поля дзвеніли, луки п'янили медовими пахощами. Ось і Псьол! Рідна річечка - чиста і тиха, а водичка - прозора і тепла. Ох і накупалася дівчинка. На мамині прохання вийти з води хоч не на довго, вона відповідала благаннями побовтатися ще трішечки. Матуся невдоволено бурчала, але дозволяла. Вже стало вечоріти: час збиратися додому. Мама дбайливо загорнула донечку у великий рушник. Вони стояли біля води і замріяно дивилися в далечінь. Раптом пролунали вибухи! Відпочивальники захвилювалися. Серденько дівчинки гучно застукотіло. Злетіли стривожені птиці.

– Це далеко. Суми чути. – Промовив якийсь дядечко. – Щоб тим рашистам не було добра!

Знову стало чути гарматні постріли. Гарний настрої вмить зіпсувався: а раптом ті постріли та вибухи забрали чиєсь життя? Чи не вбито пташеняток у затишному гніздечку серед степового різнотрав'я? Чи не постраждали барвисті красуні квіти? Навіщо ворог несе смерть всьому живому на нашій благословенній українській землі? На очі дівчинки набігли сльози. Як шкода їй людей, чиї долі знівечила війна, у кого вона відібрала дім, рідних, а то й життя! Гарячі солоні струмочки вже стікають по щічках. Матуся заспокоює доню, вона думає, що та злякалася. Геть засмучені вони повертаються додому. Софійка відмовилася від вечері і пішла у свою кімнату. Дорослі про щось шепечуться у вітальні. Раптом до дівчинки озвалася бабуся:

– Софійко! Сьогодні вечір здійснення бажань і мрій. Загадуй хуленько, й усе неодмінно здійсниться. Добраніч, сонечко!

Звісно, бабуся вирішила розрадити онуку. Софійка вже доросла і все чудово розуміє. Але як же хочеться вірити в диво! Потрібно загадати бажання і щиро вірити в те, що воно здійсниться!

Дівчинка, звертаючись до яскравого місяця, прошепотіла: "Мрію, щоб закінчилась війна! Хочу, щоб настав мир! Хай ніколи на землі не гинуть люди, птахи, звірі, яскраві метелики і ніжні квіти!"

Тієї ночі Софійці наснилося мирне життя без вибухів і тривоги. І милий чистий Псьол, і тиша, яку порушують лише сміх дітей, і спів птахів.

Лазько Євгенія, 2010 р.н.,

Устивицька гімназія Гоголівської селищної ради

Величезні краплі скупого серпневого дощу затарабаніли в шибку, сповіщаючи про прихід благодатної вологи. Даринка вискочила на поріг і підставила долоньку, щоб спіймати холодну крапельку.

- Іди, іди дощику! - проспівала дзвінко.

Та дощик затримуватися не збирався та хутко минув. Залишив по собі срібну росу і диво дивне - барвисту веселку над селом. Широке коромисло підперезало строкатим паском небо над полями і гаями, річкою і лісом, хатинами і садами. Райдуга мов стала на сторожі миру і спокою у Даринчиному селі. Говорять, що веселка приносить щастя всім, над ким вона простягається. Даринка вірить, що так і є! Значить - найближчим часом всі, кого вона любить, і все, що дороге їй серденьку, будуть щасливими!

Зійди ж, веселонько, над усією Україною і принеси їй мир, бо це і є найбільше щастя!

*Доля Софія, 2014 р.н.,
Устивицька гімназія Гоголівської селищної ради*

Чи задумувались Ви про значення річок у житті людини? Не у простому, побутовому значенні, (хоча потреби у воді для пиття, купання, приготування їжі залишаються безперечними), а у більш масштабному, цивілізаційному значенні? Найдавніші в світі цивілізації зародились саме в долинах річок. Річки годували, поїли, лікували людей, давали воду на поля і сади, рухали прості механічні пристрої, переносили кораблі воїнів і купців. Правда, грізні повені на річках знищили деякі міста і цивілізації, але більшість проблем давнього світу виникало через відсутність води, через посуху. Так зникла цивілізація Межиріччя, Ольмеків, Хараппів та ін.

Існує думка, що трипільська культура, цивілізація прадавніх предків українців, занепала теж через зміни клімату і катастрофічне врізання річок, викликане тектонічними рухами земної кори та зміною рівня Чорного моря [1]. У гонитві за водами річок, рівень яких неспинно знижувався, як і рівень води у колодязях, населення трипільських міст змушене було розділятися на менші угруповання і розселятися по долинах нових річок. Так відбулось заселення нашої України.

Культ води (у вигляді дощу, роси, джерела, ріки), довгий час панував серед давніх слов'ян. Воду вважали першо-матерією. Озерам, криницям, річкам поклонялись і приносили жертви. Воду оспівували в піснях, згадували в приказках і казках. Навіть такі сучасні побажання, як «з роси та води», «будь багатим, як земля і здоровим, як вода!» означають тісний зв'язок сучасних українців з предками. Хоча тепер багато що змінилось: на водозборах настало «маловоддя», річки обміліли, вода в них «зацвіла», береги замулись і заросли чагарником. Чи давно Ви бачили, як річку подібну тій, про яку співають в пісні «Тече річка по пісочку, бережечки миє...»? Мабуть, ні.

Нині ми живемо в час науково-технічного прогресу і не звикли поклонятись, оспівувати річки. Ми говоримо більш конкретно: «ріки – це кровеносна система Землі, яка забезпечує живлення різних територій і винесення забруднюючих речовин, шлаків з живого організму планети». Ми вважаємо, що технічно можна вирішити будь-яке питання з водою. Але може настати момент, коли стан «маловоддя» перейде у стан «безводдя» і річки просто зникнуть. Вода буде у пляшках, трубах, резервуарах, сховищах. Проте це може стати першим кроком до зникнення нашої цивілізації. Тож бережіть річки, струмки, джерела, болота. Думайте, цінуйте їх так, як наші предки.

А Ви коли востаннє вмивались росою?

1. Стецюк В.В., Ткаченко Т.І. Палеогеографічні та суспільні обставини розвитку і занепаду трипільської цивілізації//Актуальні питання природничих наук та методики викладання. м. Ніжин, 22-23 лютого 2012. С.152-155.

Розмовляти про зміни можна безкінечно, проте необхідно діяти. Усі розуміють важливість збереження нашої планети, але....Ось тут часто і вискакує як Пилип із конопель тваринний егоїзм. Це стосується далеко не всіх, адже зараз тенденція екологічно свідомих людей пішла вгору. Це не може не тішити око. Проте як щодо України? Чому люди бездумно сміють на вулицях, точніше не бездумно, а навпаки – цілком свідомо. Що спонукає їх винищувати тварин і ліси? А все через оту нотку егоїзму. Кожен думає про власне збагачення та статки, що на час його життя ресурсів Землі має вистачити, але нікого не хвилює, яке ж покоління зіткнеться з великими екологічними проблемами.

Безкрайні, прюнелеві поля, ціанове, безмежне море, сильні, непокірні гори...Чи може таке розмаїття зібратися в одній країні? Україна – це диво чотирьох стихій, справжній діамант ілюмінатів, перлина світової історії. Такі дарунки природи завжди вражали, та чи навчилися ми їх цінувати? Більшість проблем закладено в самому менталітеті... Багато хто в Україні вважає, що коли ти їдеш здавати сміття на переробку, то це ознака бідності... Дивно, але виходить, що безхатки рятують планету. Проте це не повинно сприйматися таким чином, але саме тут важливе виховання. Особисто на моє сприйняття колись вплинуло...читання детективів. Це захоплення ще з дитинства, а одна серія книг стала для мене пам'ятною, бо з неї і почалася моя карколомна подорож світом розслідувань, але в детектива був протез... Багато травмованих людей просто не мають грошей на протези. Інколи безкоштовні протези виготовляють з кришечок від пластикових пляшок. Мене це надзвичайно вразило. Збираючи кришечки, можна вирішити одразу дві проблеми: екологічну та соціальну, адже деякі безхатки змушені залишатися надворі через свою непрацевдатність, а часто причиною цього є відсутність кінцівок. Після того як я про це дізналася, ніхто з моєї родини не має права викинути кришечку. Узагалі сміття створює найбільше проблем. Так сумно дивитися на самотні поліетиленові пакетики, що змушені мандрувати країною, як те перекотиполе... А ще сумніше знати, що існують сміттєзвалища зовсім недалеко від твого населеного пункту, про сумнівну славу яких знає майже вся Україна. Ось, наприклад, таким є Макухівське сміттєзвалище, куди звозять відходи ще з 1953 року. Це жахлива екологічна проблема, адже сморід чути на велику відстань. Часто думаючи про це вночі, я згадала мультфільм «ВОЛЛ-І», у якому схожий антиутопічний сюжет розвитку людства. Але одна думка все ніяк не давала мені спокою : чому роботи ВОЛЛ-І просто спресовують сміття і викладають їх купками? Чому вони не можуть спалювати сміття прямо всередині себе? Уявіть собі робота, якого запускають на сміттєзвалище, і він розчищає велику засмічену територію, залишаючи тільки можливий невеликий відсоток попелу чи недоплавленого металу, а всі випари проходять через фільтри, ніяк не шкодячи середовищу. Один чудо-робот дорівнює менше абсолютно непотрібних сміттєзвалищ.

То як взагалі заохотити людей діяти? На мою думку, потрібно найперше орієнтуватися на нашу природу. Ми ладні щось змінювати, тільки щоб досягти мети, а ця мета означає кінцеву сутність, яка зазвичай є чимось корисним та необхідним. Тому я вважаю: щоб люди були зацікавлені збереженням чистого довкілля, їх треба стимулювати чимось вигідним і цікавим. Наприклад, було б добре робити знижки на деякі види продукції, упаковки яких виготовляють із перероблених матеріалів. Здаєш

пластмасові пляшки, а потім отримуєш чек на знижку ціни на такі види необхідної побутової хімічної продукції, як білизна. Або ж можна ввести в магазини безкоштовні пакети з перероблених матеріалів замість платних, і люди підсвідомо почнуть сортувати сміття, бо в них буде стимул. Така невеличка мета, що буде доповнювати сенс людського існування. І так можна робити з будь-чим. Чому б ні? Адже люди обожають ганятися за знижками, бо по своїй природі люблять вигоду. Необхідно пам'ятати, що ми такі ж члени природи, як і соціуму, тому потрібно ввести аналогічні правила «толерантності» для Землі, що дала нам життя, таємницю якого ще належить віднайти...

*Филонич Софія, 2008 р.н.,
КЗ «Полтавський міський багатопрофільний ліцей №1
ім. І. П. Котляревського»*

Україна – це безмежний океан спогадів, поле битв і перемог. Її історія – це епос, написаний кров'ю і потом предків. Від давніх часів, коли на українських землях розквітала пишна культура, до сьогодні, сповненого випробувань, наша держава залишається незламною. Її дух – це вічний вогонь, що горить у серцях кожного українця.

Історія нашої країни – це історія боротьби за незалежність. Віками українці боролися за право жити на своїй землі, і їхня відвага стала легендарною. Саме любов до Батьківщини об'єднує покоління. Від княгині Ольги до Тараса Шевченка, від Богдана Хмельницького до сучасних героїв, які стали символами мужності та витримки.

Сьогодні ця країна знаходиться на розпутьті. У вирі тривалої війни ми знову відчуваємо, наскільки важливо мати в серці землю, на якій народилися. Ці випробування стали для нас дорогоцінним досвідом, який змушує задуматися про те, хто ми є і куди йдемо. Ми стали свідками того, як патріотизм і взаємопідтримка об'єднують людей різного віку, професій, ідей і традицій. Ми щодня бачимо, як українці дбають один про одного, як допомагають і піклуються про людей у складних життєвих ситуаціях. Любов до Батьківщини проявляється у колективності, добровільності, бажанні допомогти. Батьківщина та середовище, у якому я виросла, навчили, що необхідно захищати те, що важливо для мене і мого народу.

Важливим є питання культури і традицій. Українські пісні, танці, малюнки та література – це більше, ніж просто елементи нашої ідентичності. У них виражаються почуття, думки та мрії українців. Читаючи вірші Симоненка, переживаючи емоції Лесі Українки, слухаючи мелодії бандури, ми відчуваємо себе частиною чогось великого і важливого. Культура є невід'ємною частиною того, ким ми є.

Я часто дивуюся красі українських краєвидів, від безкрайніх полів до величних гір. Кожен куточок моєї рідної землі зберігає в собі героїчну історію, унікальне обличчя та неповторну чарівність. Краса і сила рідної землі віддзеркалюється в моєму серці, коли я дивлюся на ці ландшафти. Моя любов зростає з кожним новим досвідом.

Важливим завданням для кожного з нас є збереження екології рідного краю. Наші дії сьогодні визначають, яким буде довкілля для майбутніх поколінь. Рідний край — це не лише місце, де ми живемо, а й джерело ресурсів, натхнення та сили. Від чистоти води у річках, свіжості повітря та здоров'я лісів залежить наше здоров'я і добробут.

Кожен може зробити свій внесок у збереження природи: відмовитися від використання пластику, правильно утилізувати відходи, підтримувати екологічні ініціативи та брати участь у збереженні природних ресурсів. Важливо не лише дбати про довкілля на рівні власного дому, але й об'єднувати зусилля з іншими людьми та громадами.

Таким чином, ми не лише збережемо природу для себе, але й передамо наступним поколінням красу і багатство нашого рідного краю.

Бути українцем – це не просто національність. Бути українцем – це статус, який вимагає від нас цінування своєї культури, історії, екології та майбутнього.

Це зобов'язання підтримувати нашу культуру та боротися за незалежність. Сьогодні більше, ніж будь-коли, ми розуміємо, що Україна – це не просто шматок землі. Україна – це частина нашої душі, пульс, що б'ється в унісон з нашими серцями.

В основі любові до Вітчизни лежить мрія про краще майбутнє, де мир, злагода та взаємоповага є основою повсякденного життя. Я вірю, що разом ми зможемо побудувати це майбутнє і здійснити цю мрію.

Адже вислів «З Україною в серці» – це не просто слова, це спосіб життя. Це почуття гордості за свою державу, це бажання зробити її кращою. Тому нехай це почуття завжди живе в наших серцях, надихаючи нас на нові звершення.

Требухова Анна, 2011 р.н.,

ОЗЗСО Машівський ліцей Машівської селищної ради Полтавської області

НЕ ДАЙ СМІТТЮ ПОГЛИНУТИ ТЕБЕ, А ПОТІМ Й УКРАЇНУ

Сьогодні людство має чималу кількість екологічних проблем, але основною, що переслідує нас, є забруднення навколишнього середовища. Сміття – непомітний загарбник, що прагне нас знищити.

Проблема сміттєзвалищ з'явилася не сьогодні й не вчора, вона постала десятки років тому й окремі місця захоронення відходів розрослися настільки, що виглядають мало не «державами» в державі. Дбайливе ставлення до довкілля означає уважне й відповідальне поводження з природою, захист та збереження ресурсів для майбутніх поколінь. Багато хто не задумується про непоправні наслідки своїх дій, кидаючи сміття на землю або неправильно утилізуючи його. Окрім засмічення непотребом великих площ родючої землі сміття є небезпечним, бо призводить до забруднення повітря, води та ґрунту, що, у свою чергу, шкодить здоров'ю людей, тварин і рослин. Якщо ми будемо сортувати сміття з подальшою переробкою, то зможемо зберегти природу й забезпечити собі здоровий спосіб життя. Бережливе ставлення до природи забезпечує збереження навколишнього середовища не тільки для нас, а й для майбутніх поколінь.

В моєму селищі організовано й налагоджено вивіз сміття раз на тиждень у відповідний день для вказаних мікрорайонів. Вивіз побутового сміття проводить КП «Благоустрій». Вартість вивозу сміття, згідно договору, за місяць становить 25,00 грн. на одного жителя. Вказана сума є посильною для гаманців мешканців громади. Тому нагадую і закликаю всіх громадян дотримуватись санітарних норм, вчасно здавати відходи на вивіз, дбати про естетичний вигляд вулиць, парків, дитячих майданчиків та доріг. У нашому Будинку дитячої та юнацької творчості цій темі приділена велика увага: ми сортуємо сміття, а особливо збираємо пластикові кришки, які потім здаються переробникам, а виручені кошти надходять на рахунок Благодійного фонду й далі перераховуються тому, хто потребує допомоги в протезуванні. Ми закликаємо вас бути відповідальними за екологію, адже це наше майбутнє. Не створюйте стихійних сміттєзвалищ, дбайте про чисте повітря, саджайте дерева, кущі та квіти. Доглядайте за подвір'ями, садибами й вчасно знищуйте бур'яни.

А ще сміттю можна дати друге дихання, переробляючи його або повторно використовуючи в нових цілях, а не чекати доки воно поглине нас. Тоді щось робити буде запізно. Тож в першу чергу почніть з себе, а вже потім ваш приклад вплине на інших, тим самим стимулюючи їх також не смітити й переробляти сміття.

А найменше, що можемо зробити ми – любити й оберігати природу навколо нас, тримаючи довкілля у чистоті. Тож, вибір за вами! Але пам'ятайте, що від цього вибору залежить не лише ваше життя, а й мільйони інших.

Бардалим Поліна, 2010 р.н.,

*Комунальний заклад позашкільної освіти «Семенівський Будинок дитячої та юнацької творчості» Семенівської селищної ради Кременчуцького району
Полтавської області*

ПОВІТРЯ – ЦЕ ДЖЕРЕЛО НАШОГО ЖИТТЯ, АЛЕ ВОНО МОЖЕ СТАТИ ДЛЯ НАС І ВБИВЦЕЮ

Йдучи сірими вулицями, Аня намагалася розгледіти, через вже звичний дим, будівлю, яка була її домівкою. Колись вона була схожа на будиночок казкових створінь, де завжди панувала любов та злагода. Кожного вечора сім'я збиралася за великим столом на кухні, на який мама завжди старанно підбирала скатертину. Найбільше дівчинці подобалася скатертину, на якій було зображено красиву планету, де радісно дзюрчали чисті річечки, бігали щасливі звірі, а головне – в кожного було бажання вийти на подвір'я, погуляти з друзями на чистому повітрі та просто радіти життю. Але з часом все змінилося, Аня навіть сама не зрозуміла коли саме, лише пам'ятає як в одну з тривожних ночей вони спустилися з батьками в укриття, щоб врятуватися від чорного диму. А далі все змінилося і всі зрозуміли, що життя вже ніколи не буде таким прекрасним. Дівчинка відразу здогадалася, що винні в усьому були люди та їх безжальна поведінка до природи. Війни, екологічні кризи, забруднення повітря – все це згадувала вона зі сльозами на очах, їй так хотілось повернутися у світле минуле, і тоді б уже люди ніколи не накоїли таких помилок. Блукаючи холодними вулицями, Анна побачила щось різнобарвне, воно осяювало сіру спустошену землю й виглядало ніби саяво посеред темряви. Дівчина зі всіх сил побігла до небаченої краси. Підійшовши до того дива виявилось, що це була квітка, яка дала нові сили й надію, їй не терпілося розповісти мамі й татові про побачене, що стало для їх сім'ї символом краси та життя. З тих пір люди почали цінувати навіть маленьку квіточку, яка засяяла серед чорних закам'янілих сердець...

Прикро розуміти, що це був лише мій сон, але нажалі саме так я бачу нашу країну в майбутньому, якщо ми не почнемо змінюватися, бо в першу чергу слід розпочати ці зміни з себе. Наше повітря – це скарб, подарований Землею, який чомусь люди не бережуть, а починають цінувати лише тоді, коли втрачають. Ми не можемо існувати без повітря, бо є залежними від сил природи. Ви лише уявіть яка людина могутня і сильна, всі можливості відчинені саме їй, але в постійних змаганнях за кращим ми робимо собі лише гірше. Якщо ми не будемо про це задумуватися, наше повітря просто стане отрутою, а весь світ буде схожий на пекло.

Сьогодні в багатьох країнах іде війна, через людські чвари і непорозуміння, ми втрачаємо не лише природу, шляхом хімічного забруднення – ми втрачаємо людей, а це перш за все життя. І якщо ми не змінимося зараз, то життя більше не існуватиме, залишиться лише пустеля, по якій гулятиме, сповнений байдужості, вітер. Не час думати лише про себе!

Я хочу вірити, що незабаром люди зміняться і намагатимуться виправити помилки своїх безглузких дій. Повітря – це в першу чергу любов, а любов вона як повітря – її не помічаєш допоки вона є.

Клевчук Анна, 2010 р.н.,

Комунальний заклад позашкільної освіти «Семенівський Будинок дитячої та юнацької творчості» Семенівської селищної ради Кременчуцького району Полтавської області

НЕ ПАЛІТЬ НАШ РІДНИЙ КРАЙ!

Чому люди не цінують те, що мають? Людина – це найблагородніше, найдосконаліше творіння. Людина має все, їй відкриті всі двері, лише потрібно знайти до них ключі. В нашому світі тому і відбувається безлад, бо кожен зосереджений лише на собі та власній вигоді, й тоді ми часто забуваємо про інших. З часом ми перестаємо цінувати і берегти те, що маємо. Живучи з думкою, що все вічне, ми губимо самі себе.

Напевно, багато хто стурбований зараз темою паління листя, сухої трави та очерету. Часто люди роблять це задля забави чи з необачності, але за свої дії потрібно відповідати. Саме тому штраф за випалювання стерні, луків, пасовищ, та опалого листя складає немалу суму коштів. Це все ж таки повинно зупинити людей і змусити їх думати перед тим, як палити.

Щороку восени та навесні починається сезон паління листя, сухої трави та інших рослинних решток. Люди, які палять суху траву, завжди переконані, що цим вони покращують врожайність. Це твердження – міф. Коли спалюється сухостій, то гине вся мікрофлора, що зазвичай бере участь у важливих біологічних процесах. Земляний родючий покрив, на якому спалюють траву, відновлюється лише через 5 – 6 років. Окрім того, в середовище викидаються речовини, що виділяються в процесі горіння та є шкідливими для органів дихання.

Про яке здорове життя ми можемо говорити, коли наше повітря та природа з кожним днем наближаються до критичної ситуації? Потрібно розуміти, що здорове життя – це не лише спорт та правильне харчування. Коли ми палимо очерет, то поступово впускаємо вбивцю у наш організм, адже дим дуже шкідливий, а токсини, які в ньому містяться, автоматично стають нашим повітрям. Це несе дуже велику шкоду для екології, а також для економіки, бо вогонь може зачепити важливу інфраструктуру. Тільки уявіть, яка масштабна проблема могла б статися, якщо хтось з необережності підпалив траву, а вогонь перейшов би на склад зі зберіганням зброї чи на атомну електростанцію.

Прикладів щодо шкоди паління трави самій людині безліч, та варто не забувати про братів наших менших, яких ми можемо позбавити життя своєю бездумністю. На території України наразі багато видів тварин знаходяться на межі вимирання та занесенні до Червоної Книги України. Така ж ситуація і з рослинами. Я вважаю, що ми просто не маємо права позбавляти когось життя. Лише нелюдам може бути байдужою ця тема.

Нам слід враховувати стан навколишнього середовища й те, як наші дії на нього вплинуть. Ми далеко не супергерої, щоб змінити світ та ми можемо ними стати, бо все починається з нас.

Щочка Яна, 2008 р.н.,

*Комунальний заклад позашкільної освіти «Семенівський Будинок дитячої та юнацької творчості» Семенівської селищної ради Кременчуцького району
Полтавської області*

Сьогодні, повертаючись додому, я бачила як чоловік викинув пачку з-під сигарет на узбіччя. Він зробив це механічно, не задумуючись і не дивлячись куди впала та пачка! Розумієте? Йому було байдуже. На першому місці стояло питання позбутися її. Вона заважала чоловікові в кармані. А те, що пачка з-під сигарет заважатиме комусь, хто буде йти за ним тим же шляхом? І тут справа не тільки в естетиці. Я згадала, як на уроці нам розповідали, що фільтр сигарети розкладається за 15 років, а маленькі частинки цього фільтру ще дуже довго будуть шкодити навколишньому середовищу.

Всі ми до єдиного бачили сміттєзвалища. Коли я бачу скільки сміття викидають туди, мені стає соромно. Адже ми навчилися переробляти сміття!!! І однак щодня просто викидаємо його. Бо це простіше ніж переробка. Я додам трохи чисел: 1 людина за рік «виробляє» 50 кілограмів сміття; 94% цього сміття викидають на сміттєзвалища і лише 5% переробляється, 1% спалюється. Тож майже все сміття буде лежати на смітниках тисячі і тисячі років... А людство буде поповнювати ці «запаси»...

Чоловік, який викинув пачку з-під сигарет, шкодив не тільки навколишньому середовищу, а й самому собі і людям навколо. Про шкоду куріння нам розповідають ще змалечку. Було проведено дуже багато досліджень щоб довести шкоду куріння. Але людина не може позбутися цієї звички, їй це подобається, людина розуміє, що завдає собі шкоди, але не може зупинитися і повільно вбиває себе. Відомо що курці вкорочують собі віку на 10-15 років.

Всі говорять, що куріння пошкоджує легені. Це правда. Але мало хто говорить, що куріння шкодить всьому організму. В тютюнові містяться речовини, які можуть викликати мутації в організмі, рак і, врешті, смерть...

Також не можна не згадати забруднення гербіцидами і пестицидами. Поблизу місця де я проживаю є багато полів, які оброблюються цими речовинами. Гербіциди і пестициди містять хімічні речовини, які є токсичними для людини. Також вище згадані засоби захисту можуть потрапляти у воду і негативно впливати як на водну екосистему, так і на людину. Постійне використання пестицидів може змінювати стан ґрунту і знижувати його родючість. Гербіциди та пестициди також призводять до смерті або отруєння тварин. Тому, якщо є можливість уникати використання цих речовин, краще від них відмовитися. Якщо ж їх застосування критично необхідне, то потрібно повністю дотримуватися техніки безпеки та рекомендованих доз використання.

Отже, наше повсякденне життя тісно пов'язане з навколишнім середовищем і кожен наш вибір впливає на нього. Викидаючи сміття, нехтуючи переробкою, або необережно використовуючи токсичні речовини, ми не лише шкодимо природі, а й самі собі. Куріння, використання гербіцидів і пестицидів – усе це лише мала частина проблеми, з якою ми можемо боротися. Ми маємо шанс змінити це. Ми можемо залишити нашим дітям не купи сміття і забруднену природу, а чисте небо, здорові ліси і ріки, в яких можна купатися без страху. Давайте будемо пам'ятати, що кожна дія має наслідки і нехай ці наслідки будуть світлом надії для наступних поколінь, а не важким тягарем на їхніх плечах...

Сорока Анастасія, 2011 р.н.,

*Веселоподільський ліцей Семенівської селищної ради Кременчуцького району
Полтавської області*

Ідучи польовою дорогою мимовільно замислюєшся: що є вічність і що є людина для вічності? Непомітна піщина, чи рушійна сила? Для чого людина приходиться у цей світ? Яка її місія? І чи випадково потрапляє у певне місце та певний час?

Заглибимося в історію, прадавню історію, коли перші люди пізнавали світ і мимовільно впливаючи на нього – змінювали. Наша планета велична і досі непізнана до своїх глибин. Що було б із нею, якби людина не вносила свої корективи? Чи стала б вона цивілізованим світом? Чи була б непрохідними лісами? Питання частково риторичне.

Звісно, людина прийшла у цей світ, щоб змінювати його, робити кращим, примножувати його цінності. І все було б добре, якби люди знали міру: у потребах, у забаганках, у бажанні мати владу.

Я живу на благодатній землі. Я живу в Україні. Всі інформаційні джерела твердять – Україна – це серце Європи. Це культурно-історичний центр слов'янських народів, це країна, багата своїми надрами, ґрунтами, лісами, водами. А найголовніше – це люди: красиві, розумні, багаті душею і сильні духом!

Болить зараз це Серце, кров'ю обливається, плаче гіркими сльозами, стогне тіло України від рваних ран, від понівеченого тіла. А найбільша біль від втрати дітей своїх – синів та дочок, які загинули, захищаючи свою Матір.

Родючі чорноземи. Багаті нафтою, газом, марганцевою, залізною, титановою рудами, кам'яним вугіллям, самородною сіркою надра. Великі запаси каоліну, графіту, вогнетривких глин. Алюміній, срібло, золото – і це маленький відсоток мінерально-сировинної бази України, яка повинна служити для блага українського народу, для забезпечення потреб усього цивілізованого світу.

На жаль, як говорить народна мудрість – чуже добро завжди муляє око. У нашій країні уже третій рік іде війна. Війна, яка нічим і ніким не виправдана; війна, яка носить братовбивчий характер, яка зруйнувала життя мільйонів українців, понівечила їх душі, але не вбила віру. На українських полях їздять смертоносні танки, а аграрії, підриваючись на мінах, ці поля засівають.

Промислові об'єкти атакують ворожі ракети і дрони, а вони продовжують працювати. Біля руїн зруйнованих будинків проростають квіти, наливають свої плоди обпалені дерева. І ось у цьому сила українського народу, у цьому сила величної європейської країни – України.

Зараз у серці кожного українця віра у світлий день перемоги, який обов'язково настане. І вже тоді, на мирній і вільній українській землі, розквітнуть усі квіти, заколосяться усі поля, відродяться з попелу і згарищ міста і села, задихає повними грудьми промислова індустрія і заживе Україна ще кращим життям. А ми, українці, збережемо нашу землю для нащадків, примножимо її багатства, зміцнимо, щоб ніяка зловісна сила і в думках жодної гадки не мала посягнути на Україну!

*Солоха Лариса, 1969 р.н.,
бібліотекар, Рокитівська бібліотека-філія*

Пластик – це винахід ХХ століття, що значно спростив життя для людини. Без нього зараз ми не можемо уявити свою буденність. Людина використовує його у харчовій, косметичній, медичній, будівельній та інших промисловостях. Проте настільки велике поширення пластику має зворотний ефект для навколишнього середовища. Він перетворився у справжнього недруга природи в руках людини.

Забруднення, спричинене пластиковими відходами вже стало глобальним викликом для людства. Щорічно у світі використовують близько 5 трильйонів пластикових пакетів, з яких лише 3% переробляється. Прогнозують, що до 2050 року в океані риби буде менше, ніж пластику [1]. Тому до цієї проблеми потрібно підходити з розумінням усіх процесів і відповідальністю. Пластикові відходи розкладаються сотні років, в процесі цього вони розщеплюються до мікропластику, що потрапляє в ґрунт і воду. Тварини з'їдають ці дрібні частинки, котрі їх отруюють. Таким чином пластик потрапляє у ланцюги живлення, доходячи аж до людини. Під час розпаду виробляється така токсична речовина, як бісфенол А, що шкодить репродуктивній, ендокринній та нервовій системі усіх живих істот. Отже, ця глобальна проблема прямо пов'язана із нашим здоров'ям.

Отруєний мікропластиком ґрунт впливає на організми, таким чином зменшуючи його родючість та врожайність сільськогосподарських культур. Це, своєю чергою, становитиме серйозні економічні наслідки та може навіть загрожувати продовольчій безпеці. Також, потрапляючи до водойм, мікропластик зменшує придатність води до використання і з поливними установками потрапляє у сільськогосподарські процеси, чим поглиблює проблему. Наслідком забруднення ґрунту і води є зменшення біорізноманіття екосистем. Ще одним негативним впливом даної проблеми є зміни клімату. Викиди метану та діоксиду вуглецю, котрі виробляються під час виготовлення пластику сприяють глобальному потеплінню. Під час спалювання пластику також виділяються парникові гази, котрі негативно впливають на зміни клімату. Забруднення пластиком ґрунту може призвести до його менших здатностей поглинання вуглекислого газу з атмосфери, що лише посилює парниковий ефект. Отже, ця проблема є актуальною, адже негативно впливає на здоров'я людини, біорізноманіття і функціонування екосистем, результативність сільського господарства, а також на загальний стан процесів, пов'язаних зі змінами клімату.

Саме тому, ми повинні відповідально ставитися до поводження з пластиком. Можливо здається, що проблема настільки глобальна, що ваші зусилля як крапля в морі й не здатна вже ні на що вплинути. Але таке мислення є пасткою, адже якщо усі так думатимуть, то ми ніколи не зможемо досягти змін. Починати кожен має із себе, тому наведемо декілька порад які екологічні звички можна у собі розвинути:

1.Замініть поліетеленові пакети на екторбинки для ваших закупів. Користуйтеся біорозкладними кульками для овочів та фруктів.

Намагайтеся відмовлятися від фруктів, котрі вже мають пластикове пакування.

2. Щоб не купувати щоразу воду у пластикових пляшках, носіть із собою багаторазову флягу.

3. Надавайте перевагу паперовому одноразовому посуду, скляним чи металевим контейнерам для їжі.

4. Відповідально ставтеся до сортування сміття.

5. Підтримуйте екологічні ініціативи у своєму населеному пункті, доєднуйтеся до заходів із прибирання територій (так звані толоки), купуйте продукцію у брендів, котрі турбуються про екологію або бізнеси, які виробляють продукцію із використаних матеріалів, таким чином даючи речам «нове життя».

Не будьте байдужими до екології, будьте другом для природи!

Список використаних джерел:

Всесвітній день без поліетиленових пакетів: чому забруднення пластиком - це проблема світового масштабу?. *Visit Ukraine - RULES OF SAFE VISIT TO UKRAINE*. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2181/world-plastic-bag-free-day-why-is-plastic-pollution-a-global-problem> (дата звернення: 12.05.2024).

*Бойко Віталій Олександрович,
учень 9 класу Гімназії №18 Полтавської міської ради*

Департамент екології та природних ресурсів
Полтавської обласної військової адміністрації
Відділ організаційної роботи, звітності та зв'язків з громадськістю
Тел. (0532) 569508
E-mail: eko@adm-pl.gov.ua
www.eko.adm-pl.gov.ua
<https://www.facebook.com/ecoresurspoltava/>